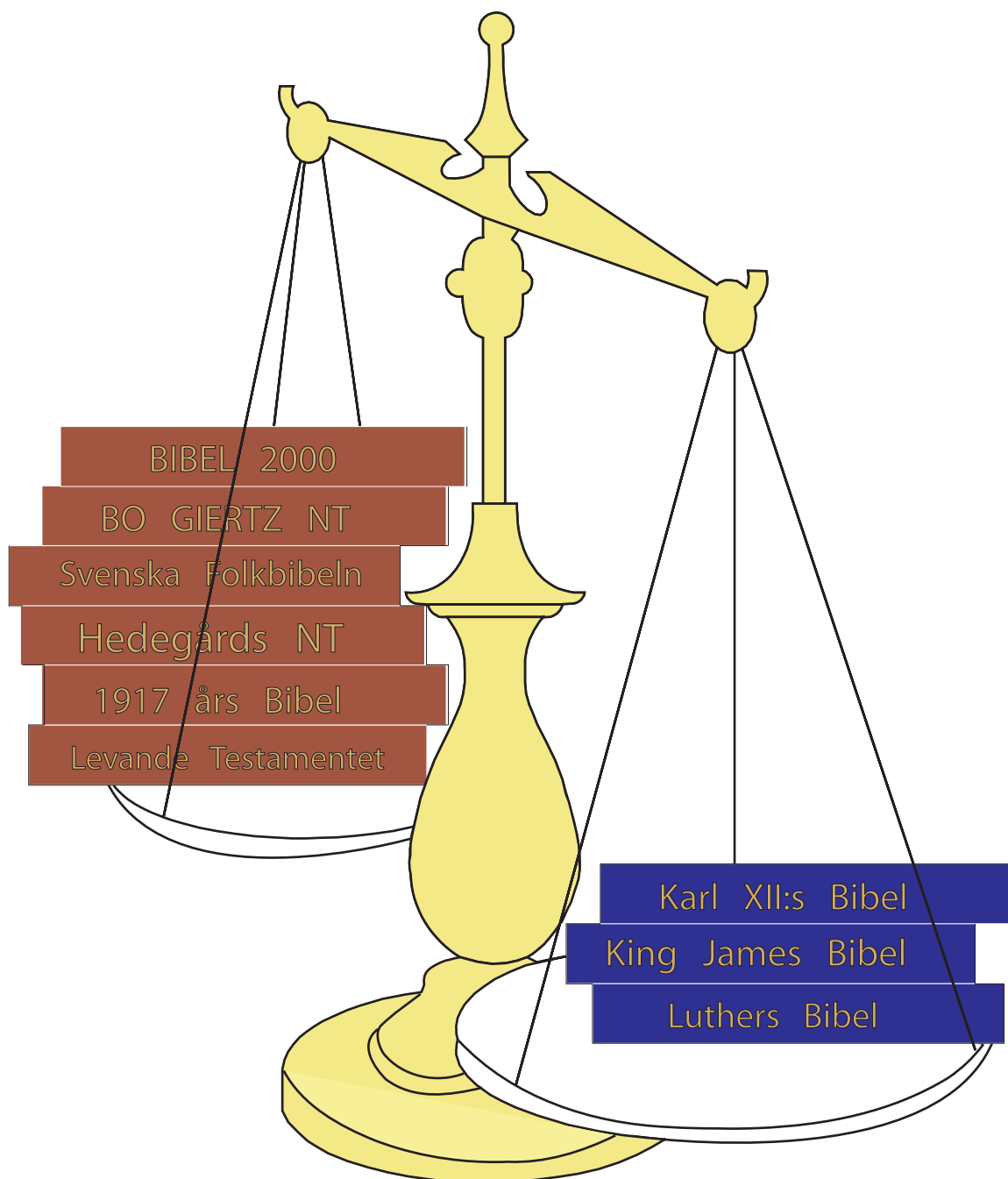

Vilken Bibel?

Vilken Bibel?

Av Bo Hagstedt

Innehållsförteckning	Sida		Sida
Hur det Gamla Testamentets textform blivit bevarad	1	Attack mot frälsning genom tro	10
Nya Testamentets tillkomst	2	Angrepp på Kristi Gudom	10
Reformationen	3	Första Johannes Brev 5:7	10
Motreformation	4	Apostlagärningarna 8:37	11
King James översättning år 1611	5	Johannes 7:53 - 8:11	11
Hur förvanskningen av grundtexten, Textus Receptus gick till	5	Markus 16:9-20	12
Vilka var Westcott och Hort?	6	Vem bestämmer Bibelns innehåll?	13
Westcott och Horts teorier avskrivna	7	Herren har bevarat sitt Ord	13
Fakta om Vaticanus och Sinaiticus	8	Inga protester?	14
Några jämförelser: Gamla Testamentet	9	Vi behöver återgå till den gamla grundtexten	14
Jämförelser NT: Angrepp på jungfrufödelsen	9	Skillnader mellan 1917 års Bibelöversättning och Karl XII:s Bibel	15

Förord till tredje upplagan

Nya och mycket viktiga uppgifter har nått oss sedan vi gav ut första upplagan av "Vilken Bibel?" som vi nu i denna tredje upplaga tar med om de två professorerna Westcott och Hort, som förändrade Bibelns grundtext år 1881. Några kristna skribenter beskriver dessa två herrar som "hängivna troende som drevs av tron på Guds Ords tillförlitlighet." Följande upplysningar kommer att visa att detta inte stämmer. Uppgifterna är hämtade från Westcott och Horts brevkorrespondens, publicerad av deras söner, *The Life and Letters of Fenton John Anthony Hort* och *The Life and Letters of Brooke Foss Westcott*. Dessutom har vi tagit med ett uttalande av Teosofiska samfundets grundare H.P. Blavatsky.

Westcott och Hort var bl. a. medlemmar i "Ghostly Guild" dvs. Andesällskapet från 1850-talet, och Hort berättar i ett brev följande: "Westcott,...,Benson,.. m. fl. och jag har startat ett sällskap för att undersöka andar och alla övernaturliga förekomster och effekter, och jag är benägen att tro att något sådant verkligen existerar."¹

¹*The Life and Letters of Fenton John Anthony Hort*, Vol. I, Arthur Hort, Macmillan and Co. Ltd., London, 1896, sid 211.

Den kända spiritisten och Teosofiska samfundets grundare, H.P. Blavatsky, kommenterar i en av sina böcker Bibeln och Westcott och Horts grekiska text på följande sätt: "Den som under nästan 1500 år varit pålurad kristendomen såsom en bok, i vilken varenda ord var skrivet under direkt överinseende av den Helige Ande; i vilken inte en stavelse eller ett komma kunde förändras utan att det ansågs som helgerån, blir nu nyöversatt, reviderad och korrigerad och klippt på hela verser." Sålunda ansåg Blavatsky precis som Westcott och Hort att den nya grekiska grundtexten från 1881, var mer rätt och ursprunglig som först nu efter 1500 år blivit korrigerad! Denna lögn från spiritister går många på idag!

Hort skrev 1860 till Westcott, att han önskade att de i första hand skulle se till att deras text, (Nya Testamentet på grekiska) blev publicerad, innan de tog itu med angelägenheter som sannolikt skulle brännmärka dem som farliga kättare. Risken var uppenbar, ansåg Hort, att deras text annars skulle få svårigheter att nå ut.² Westcott och Hort var med i flera klubbar, endast för invigda, t. ex. Hermesklubben, som Westcott organiserade.³

²*The Life and Letters of Fenton John Anthony Hort*, Vol. I, Arthur Hort, Macmillan and Co. Ltd., London, 1896, sid 445.

³*The Life and Letters of Brooke Foss Westcott*, Vol. I, Arthur Westcott, London: Macmillan and Co., Limited 1903, sid 47

Westcotts son skriver om sin faders livslånga tro i "vad som i brist på bättre namn, måste kallas för spiritism."⁴ Det är sålunda uppenbart att Westcott och Hort ägnade sig åt spiritistiska övningar, samtidigt som de arbetade fram en grekisk grundtext till Bibeln!

⁴*The Life and Letters of Brooke Foss Westcott*, Vol. I, Arthur Westcott, London: Macmillan and Co., Limited 1903, sid 119.

Vilken Bibel?

Utgiven 1993, andra och tredje upplagan 1994 av förlaget Dragen Ut samt fjärde - åttonde upplagan 2003 - 2008 av Svenska Reformationsbibelsällskapet, Box 11098, 507 11 Borås, Sweden.

Förord

År 1991 firade vi 450 årsjubileum. Det var nämligen år 1541 som vi fick vår första svenska Bibel. Denna händelse blev ganska uppmärksammasad, och det är alltid välkommet att Guds Ord blir aktualiserat. Tyvärr är det dock få som har upptäckt det angrepp som tillfogats fundamentet för Bibeln, nämligen den grundtext som ligger till grund för alla översättningar. Angreppet siktar in sig bl.a. på **Kristi Gudom, frälsning genom tro, jungfrufödelser, tillförlitligheten till Guds Ord**, etc. Vi ska i denna skrift försöka belysa hur Bibeln kommit till och ge en kort historik över den strid som pågått genom seklerna kring Guds Ord och dess grundtext. Syftet är att försöka öppna ögonen för bibeltroende om vad som skett och vad som håller på att hända samt att undanröja alla de tvivel som somliga bibelkritiker med hjälp av en naturalistisk/vetenskaplig textkritik sår ut till de bibeltrogna. Det är av kärlek till Gud och Hans Ord, samt till alla mina sanningsälskande trossyskon, som jag nu väljer att gå ut med denna skrift. Jag har även känt en stark maning att ge ut denna skrift, och gör det därför i full övertygelse om att det är Herrens vilja.

Slutet för vår 400-åriga Reformationsbibel

För Sveriges del kom Gustav Vasas Bibel från 1541 att få ett stort inflytande på Sverige i många avseenden bl.a. ur andlig och moralisk synpunkt men också för språkets utveckling. Denna fina reformationsbibel blev svenska folkets Bibel i nästan 400 år (376 år), eftersom såväl Gustav II Adolfs Bibel 1618 som Karl XII:s Bibel 1703 närmast bara är revideringar, dvs modernisering av språket. Men 1917 skedde det genomgripande förändringar med vår svenska Bibel. Vi fick inte bara en ny Bibel med ett modernare språk, vi fick också en väsentligt stympad Bibel, då ett flertal verser men även åtskilliga satser och ord utelämnades.

Vi bifogar i slutet en förteckning över de flesta Bibelställen i 1917 års utgåva som blev förändrade i förhållande till Karl XII:s kyrkobibel. Orsaken var att en ny grundtext tagits fram år 1881 i England och som låg till grund för 1917 års svenska bibelöversättning. Vi kan därför i ordförklaringar till Nya Testamentets text i 1917 års utgåva och även andra senare utgåvor läsa följande: "Dessa verser saknas i de äldsta och viktigaste textkällorna och synas, ... vara tillagda som en avslutning på evangeliet." Med hänsyn till detta har stora textavsnitt såsom Joh. 7:53-8:11 och Mark. 16:9-20 satts inom klammer, samt många andra verser tagits bort, då de saknas i några äldre manuskript! Sakta smyger sig tvivlet över den observanta läsaren: "Har Jesus sagt

detta? Eller har någon lagt till detta? Kommer fler verser att försvinna, eller ändras?" Sedan är det inte långt ifrån att man hör den gamle ormens fråga: "Skulle då Gud hava sagt?"

Herren har lovat bevara sitt ord

För den som har Guds Ord som grund, känns inte sådana här tvivel och ifrågasättanden rätt. Låt oss se vad Herren säger i sitt eget ord, Ps. 12:7-8: **"Herrens tal är ett rent tal, likt silver, som rinner ned mot jorden, luttrat i degeln, renat sju gånger. Du, Herre, skall bevara dem, du skall beskydda dem för detta släkte evinnerligen."** Vidare 1 Petr. 1:25 **"men Herrens ord förbliver evinnerligen."** Och till sist Matt. 5:18 **"Ty sannerligen säger jag eder: Intill dess himmel och jord förgås, skall icke den minsta bokstav, icke en enda prick av lagen förgås, förrän det allt har fullbordats."** Eftersom vi vet att Gud alltid står för sitt ord, kan vi tryggt lita på att Gud bevarar och beskyddar sitt ord, och icke den minsta bokstav skall förgås. Gud har därför bevarat sitt ord genom århundraden, trots djävulens alla attacker. Genom att peka ut den rätta ofelbara texten, kan vi stå emot alla dem som vill så tvivel kring Guds Ord. Låt oss göra en kort tillbakablick för att se hur Bibeln kom till och vilken grundtext som är den rätta.

Hur det Gamla Testamentets textform blivit bevarad

De hebreiska skrifterna skrevs ner av Mose, profeterna och andra män genom direkt ledning av den Helige Ande (2 Mos. 34:27, Jer. 36:4, 27-32). Men uppgiften att bevara dessa dyrbara manuskript tillföll prästerna, som mycket noggrant bevarade dem. För att undvika att manuskripten skulle gå förlorade genom flitig användning, kopierades manuskripten.

Vid kopiering var man oerhört noggrann. En grupp som ägnade sig åt kopiering av GT var Massoreterna (förkortat MC). MC tillämpade en synnerligen noggrann kopiering med flera säkerhetskontroller. De räknade bl.a. hur många gånger en bokstav i alfabetet förekom i en bok och använde det sedan som en kontroll. Blev det fel, blev den kopian obrukbar. Språket var hebreiska, och det var denna traditionella, massoretiska text som låg till grund för de första tryckta exemplaren av den hebreiska Bibeln 1488. De apokryfiska böckerna fanns inte med i de hebreiska manuskripten.

Fram till år 1947 var det äldsta manuskriptet enligt det hebreiska Gamla Testamentet från omkring

900-talet, men detta år fann man dödhavsrullarna. Bland dödhavsfynden fann man gamla manuskript från omkring år 100 f.Kr., bl.a. hela Jesaja, samt fragment från alla de övriga böckerna i GT förutom Esters bok. Det visade sig att texten överensstämde med den traditionella, hebreiska Massoretiska (MC) texten.¹ Därmed visade det sig att översättarna till King James Version, Luthers tyska Bibel och i stort även vår svenska Bibel, som haft den hebreiska (MC) grundtexten till grund för Gamla Testamentet gjort rätt.

Den förvanskade grekiska textformen

Det finns även en grekisk version av Gamla Testamentet som benämns Septuaginta, (de sjuttio). Denna översättning kom till omkring 200 f.Kr. i Alexandria av grekisktalande judar. Den tidigaste latinska versionen av GT, omkr. 200 e.Kr., var en översättning från Septuaginta, därefter följde flera andra. På 400-talet rapporterade Augustinus att det fanns en oändlig variation av latinska översättningar. När Hieronymus (eng. Jerome) tog itu med uppgiften att göra en revidering av den latinska översättningen av Gamla Testamentet, använde han sig även av Gamla Testamentets hebreiska text.² Den latinska Bibeln kom sedermera att kallas Vulgata (den allmänna översättningen) och blev med tiden den Romersk katolska kyrkans officiella Bibel.³ De apokryfiska böckerna blev inkluderade i Septuaginta och senare i den latinska Vulgata, men har aldrig varit en del i de hebreiska skrifterna.²

Nya Testamentets tillkomst

Efter att Jesus uppstått och farit upp till himmelen, skrev Jesu lärjungar och efterföljare brev och evangelier, genom den Helige Andes ledning (Joh. 21:24, 2 Petr. 1:21, Upp. 1:1-3, 10-11, 19). Därefter började man samla ihop de olika breven, evangelierna etc. Det hävdas att aposteln Johannes, som undgått att bli dödad, i slutet av sin levnad visade de troende vilka manuskript som var av Gud. Dock blev inte alla de 27 böckerna i Nya Testamentet erkända direkt av alla, även om större delen av Nya Testamentets skrifter varit i bruk såsom helig skrift i den kristna församlingen redan från omkring år 40-50. Tidigare hävdade man 100-talet, men nya fynd bland dödhavsrullarna, i grotta 7,⁴ av bl. a. O'Callaghan 1972, har visat sig innehålla fragment av Markus Evangelium (omkr. år 40 e Kr) och 1 Timoteusbrevet.

Dessa bevis slår undan många liberalteologiska exegeters argument att t.ex. Timoteusbrevet skrevs långt efter Paulus död. Man kan med andra ord inte lita obegränsat på alla exegeter, utan att pröva sanningshalten.

I staden Antiokia, Syrien, där de först kom att kallas kristna, gjorde de sant troende exakta kopior av originalhandskrifterna.

Hur den alexandrinska, egyptiska textformen av NT blev förvanskad

Från Antiokia sändes missionärer ner till Egypten och även då till Alexandria, den näst största staden på den tiden. I Alexandria levde då många utav de mest lärda och största filosoferna. Dessa män var stolta över sin stora visdom. De kallade sig själva "gnostiker."¹ En del av dessa lärda filosofer blev kristna och startade snart en skola. En av dess studenter, **Origenes**, kom att bli en "högt aktad kyrkofader, som åstadkom det 'främsta bibelforskningsarbete' inom fornkyrkan, Hexapla."² Hexapla innehöll olika kolumner innehållande olika textvariationer bl.a. Gamla Testamentets hebreiska text och Septuaginta m.m. Redan när Paulus skrev sina brev var det somliga som försökte förfalska Guds Ord, (2 Kor. 2:17). Och redan omkring år 200 hade det börjat cirkulera manuskript som blivit ändrade lite här och där t.ex. av Marcion, vars åsikt liknade doketisternas. Eftersom det fanns olika manuskript i omlopp ansåg Origenes det nödvändigt att korrigera manuskripten som han ansåg lämpligt. Origenes var djupt influerad av medelplatonismen, som indelade tillvaron i olika nivåer, samt av grekisk visdom. Sålunda ansåg Origenes att Sonen var ringare än Fadern och att Fadern genom Sonen hade skapat den Helige Ande.³ Dessutom trodde han på själar tillvaro före jordelivet och att alla slutligen skall bli frälsta. Dr. Adam Clarke hävdar att Origenes var den förste läraren om skärselden.⁴ Origenes skrev att "Skriften är till liten nytta för dem som förstår Skriften som den är skriven."⁵ Han var en stor allegoriker, dvs. en som tolkar skrifter symboliskt, och förespråkade en allegorisk läsning. Origenes gjorde väldiga kommentarer till alla bibelböckerna. I sin kommentar till Matt. 19:17-21, hävdade Origenes att eftersom Paulus skrev att den som älskar sin nästa såsom sig själv, uppfyller lagen, men Jesus säger att "Vill du vara fullkomlig," så kunde inte satsen

¹Believing Bible Study sid. 16-19 ²Believing Bible Study sid. 15

³Believing Bible Study sid. 62 ⁴John Wenham, 1991, Trons Värld 15 januari 1993, sid. 19.

¹Newman, Kyrkohistoria, vol I ²De Kristna, sid. 104, EFS förlaget

³De Kristna sid. 111-112 ⁴Which Bible, fifth edition, sid. 219

⁵Which Bible, fifth edition, sid. 192

"Du skall älska din nästa såsom dig själv" i vers 19 ha varit med från början. Någon smaklös skrivare hade lagt till den satsen, enligt Origenes.¹ På så sätt kastade han tvivel över Guds Ord. Han trodde inte att Guds Ord var ofelbart, och han kände sig därför fri att ändra om han fann det lämpligt. Origenes försökte sålunda "justera" skrifterna lite här och där. I tidningen Sabotage² hävdas det, att det var Origenes som orsakade att 1 Joh. 5:7 blev utelämnad: "Ty tre äro de som vittna i himmelen: Fadern, Ordet och den Helige Ande. Och dessa tre äro ett." Det som talar för den teorin är att denna vers inte stämde med den platonska gudsbild som Origenes hade.

I början av 300-talet blev kejsare Konstantin kristen, men han fortsatte dock sin dyrkan av solen. Eusebius, som personligen var mycket god vän med kejsaren, hade samma tro som Origenes och hade samlat inte mindre än 800 av Origenes brev. Konstantin gav Eusebius uppdraget att ta fram 50 Biblar. Eusebius hade att välja mellan den textform som Origenes medverkat till, dvs. den alexandriska, eller manuskripten från Antiokia. Eusebius valde följaktligen den textform som Origenes förespråkade. Denna textform kallas för den **alexandriska**, eller den **egyptiska** och är något kortare än den antiokiska textformen. Denna alexandriska, samt den västliga³ textformen, kom huvudsakligen att ligga till grund för den latinska Vulgatabibeln av NT och Septuaginta för GT. Därefter kom en latinsk revidering omkring år 400, som inkluderade **något** från den antiokiska textformen, vilket sedermera blev den Romersk katolska kyrkans officiella Bibel fram till år 1590. Den alexandriska "textformen är idag bland annat representerad genom pergamentmajusklerna **codex Sinaiticus**, (01, Alef) och **codex Vaticanus** (03, B) från 4:e århundradet."⁴

Hur Herren bevarat sitt ord genom den antiokiska, bysantinska textformen

I Antiokia fortsatte man att noggrant kopiera Bibelns böcker, och en översättning till syriska skedde relativt snart. Man har funnit ett syriskt manuskript från omkring år 200 e.Kr.⁵ (International Standard Bible Encyclopedia, 1915) som kallas Peshitta, vars text överensstämmer med den bysantinska textformen. Vidare kom den bysantinska texten sedermera i händerna på Valdenser

i norra Italien, samt folk i södra Frankrike och i Storbritannien. Det Bysantinska riket med Konstantinopel som huvudstad och sedermera den Grekisk-Ortodoxa kyrkan har alltid byggt sin officiella Bibel på denna textform, därför har denna textfamilj fått namnet **bysantinska**.

Citat Studiebibeln, vol. I sidan 11:

"På grund av sin utbredning har den fått namnet 'rikstexten.' Den har också kallats den traditionella eller traderade texten, då den under alla århundraden i Europas kyrkor har betraktats som Nya testamentets erkända grundtext. Som sådan blev den också underlag för de första tryckta textutgåvorna bl.a. den berömda Textus Receptus, 'den godkända texten.' Den bysantinska texten är också kallad '**majoritetstexten**,' då **80-90%** av alla handskrifter representerar denna text. **Liksom den egyptiska texten kan också den bysantinska texten föras tillbaka till 4:e århundradet, då den var den dominerande grekisk-syriska texten.** Bland de äldsta majusklerna är textformen bl.a. representerad genom **codex Alexandrinus** (02, A)."

Enligt Kurt Aland, en framstående textkritiker, representerar 90% av de 5.255 kända manuskripten (1968) den bysantinska texten.¹

Reformationen

Vi har kunnat konstatera att den bysantinska textformen var i bruk i den grekiska kyrkan, där den varit i oavbruten användning under hela den kristna eran. Det fanns även en syrisk översättning och en gotisk som överensstämde med den bysantinska. Dessutom hade Valdenser i norra Italien, samt folk i södra Frankrike och i Storbritannien, tillgång till manuskript som överensstämde med den bysantinska textformen. Men inom den Romersk katolska kyrkan var det den latinska Vulgatabibeln som var förhärskande, ända fram till år 1453 e.Kr. Det året föll nämligen Konstantinopel i turkarnas händer. Många grekiska lärda flydde och tog med sig gamla dyrbara manuskript till Västerlandet, däribland grekiska manuskript till Nya Testamentet. Dessa nytillkomna bibelmanuskript kom att bli till oerhörd hjälp för reformatörerna. En man som spelade en viktig roll var **Erasmus**, som då liksom alla andra i väst var katolik. Han gav ut flera bibelutgåvor, den första år 1516, efter att noggrant ha studerat och jämfört de olika grekiska manuskripten. Den närmaste

¹Believing Bible Study, sid. 48 ²Sid. 22, Chick publication

³Ett fåtal manuskript som är något utökade i förhållande till den antiokiska, (bysantinska) texten, Believing Bible Study sid. 45-46

⁴Studiebibeln, vol I, sid. 11 ⁵Believing Bible Study sid.42, 68, 94

¹The Significance of the Papyri for Progress in New Testament Research, sid. 344 **The Bible in Modern Scholarship.** (Believing Bible Study sid. 215)

tiden kom flera nya och förbättrade utgåvor av Erasmus. Erasmus reste mycket och tog alltid tillfället i akt att granska gamla grekiska manuskript när tillfälle gavs. Och eftersom han var katolik hade han även tillgång till manuskript inom Katolska kyrkan. Därpå följde flera andra NT-utgåvor av bl.a. Estienne och Beza. Denna text kom att bli känd som **Textus Receptus**, den allmänt vedertagna. Den hade som grund huvudsakligen den **bysantinska texten**. Erasmus grekiska NT, kom sedan att ligga till grund för reformatorn och protestanten **Martin Luthers** tyska Bibel, som utgavs år 1522 (NT) och hela Bibeln år 1536. Beträffande Gamla Testamentet, så använde sig Luther av den hebreiska (MC) texten, som hade kommit ut i tryck år 1488. Liksom judarna förkastade även Luther de **Apokryfiska böckerna**. Luther hävdade att de inte var inspirerad Skrift, men han ansåg dem nyttiga att läsa.¹ **Tyndale** var den första som gav ut NT år 1525 på engelska, också baserad på Textus Receptus. England var då under Rom, och Romersk katolska kyrkan blev rasande och **brände Tyndale på bål** år 1535.² Konung Gustav Vasa i Sverige gick på Luthers linje, och med hjälp av främst Olaus Petri och Laurentius Andreae, fick vi en översättning av NT på svenska år 1526 och hela Bibeln år 1541, som hade Lutherbibeln som förlaga.

Motreformation

Rom var rasande. Luther, Calvin m.fl. protesterade emot den katolska läran. Bibeln trycktes och gavs ut i flera länder och språk. Så sent som år 1229 hade **Bibeln varit en förbjuden skrift** inom Katolska kyrkan. Nu kom inte bara Bibeln ut till folket, den kom ut i en annan form än Vulgata, och på språk som folk förstod. Påven sammankallade till ett kyrkomöte, Tridentkonsiliet, som skulle visa sig vara ett av de viktigaste kyrkomötena mellan Nicaea och Andra Vatikankonciliet. Mötet pågick i olika omgångar under tiden 1545-1563. Många viktiga beslut fattades, bl.a. höll man fast vid rättfärdiggörelsen genom tro och **gärningar, prästernas celibat och avlaten**. Protestanterna erkände enbart Skriften, Guds Ord, och detta gick katolikerna emot genom att förklara även de **Apokryfiska böckerna och Traditionen heliga och kanoniska**. Och förbannad var den som inte erkände detta. De Apokryfiska böckerna var Judit, Visheten, Tobit, Jesu Syraks bok, Baruk, 1 och 2 Mackabéerböckerna, Tillägg till Ester samt Tillägg till Daniel. Manasses' bön erkände man dock inte. De Apokryfiska böckerna erkändes inte av reformatörerna av följande skäl:

(1) **Varken Jesus eller Apostlarna** citerade något från dessa böcker. (2) De hade blivit **förkastade av judarna**. (3) Många av de tidiga kyrkofäderna förkastade dem. (4) Ingen av dessa skrifter hävdar att de är inspirerade. Några av dem innehåller barnsliga fabler och inskärper dålig moral.¹ Följande katolska villolärer finner stöd i de Apokryfiska böckerna: (1) Stöd för läran om **skärselden och avlat**, 2 Mack.12:43-45. (2) **Frälsning genom gärningar**, Syrak 3:30. (3) Allmosor frälsa ifrån döden och rena ifrån all synd, Tobit 12:8-9. (4) Jungfru Marias obefläckade avlelse, Vish. 8:19-20.² Den latinska Vulgatabibeln från omkring 400-talet erhöll nu kanonisk status på Tridentkonsiliet år 1546. Flera revideringar av Vulgata kom därefter ut. "Utgivandet av den av Tridentkonsiliet beslutade normalupplagan av Vulgata år 1590 skulle bli ett medel att ge **dödshugget åt den protestantiska bibelforskningen**."³ År 1592-1593 gavs en revidering ut som sedan blev standardtexten till Vulgata.⁴ Katolikerna var alltså motståndare till den protestantiska bibelforskningen, och man dödade Tyndale och flera andra reformatorer men lyckades ändå inte hindra att Guds oförfälskade ord, som byggde på Textus Receptus, nådde ut till folket i de olika länderna. Den då nyligen bildade Jesuitorden kom att bli viktig i kampen att försvara den Romersk katolska kyrkan. "Med användandet av bokstavligen vilka medel som helst lyckades de återvinna stora områden för Romersk katolska kyrkan. De fick rykte om sig att vara motreformationens skräckinjagande stormtrupper. Det var bara i England och Skandinavien, som deras anlopp misslyckades."⁵

Kampen om England

Genom reformationen och att England genom Tyndale år 1525 fick en Engelsk översättning av NT som spreds bland det engelska folket, höll Rom på att tappa greppet om England. Genom jesuiternas medverkan tog man fram en Bibel översatt från Vulgata år 1582, "The Rheims-Douai Bible." På så sätt ville man underminera Tyndales Bibel och sedan förstöra protestanternas undervisning. Överallt var jesuiterna förtrupperna på stridsfältet, de bedrev det katolska pionjärbetet och underminerade marken för motståndarna före slaget, så även i England. Jesuiterna genomförde olika sammansvärjningar mot konungahuset, komplotter osv. År 1588 kom avgörandets stund. Konung Filip II i Spanien, som var en trogen katolik och allierad med Rom, samlade sig för ett

¹De kristna sid. 367-368

²De kristna sid. 368, vänster spalt

¹Believing Bible Study sid.15 ²God Wrote Only One Bible sid. 90-91

³Kyrkohistoria, andra uppl. 1945, prof. Hjalmar Holmquist sid.163

⁴De Kristna sid. 367

⁵De kristna, sid. 415

avgörande slag om England. Filip sände sin stora och världsberömda armada av skepp mot England. Till den stora armadans utrustning medverkade den samlade katolicismen från Spanien och Rom ända till Polen. **Reformationens och Europas öde** berodde på om den **spanska armadan** skulle besegra England, "Mänsklighetens historia låg i vågskålen." Men det engelska folket slöt sig samman omkring sin drottning Elisabeth till värn för sitt lands frihet, och vann en avgörande seger över den spanska armadan, som blev ett stort bakslag för Rom.² Dock var en stor del av befolkningen i England fortfarande katolsk och omkring 300 präster var katoliker, däribland många jesuiter.

King James översättning år 1611

År 1603 besteg konung Jakob I (engelska King James) Englands tron, och samma år kom en katolsk sammansvärjning till stånd, som var värre än alla andra komplotter som skett under denna period men som avvärjdes. År 1604 gav konung Jakob sitt godkännande till en översättning av Bibeln för England. Denna, King James Bibelkommission omfattade 6 separata arbetsgrupper, som arbetade självständigt med olika textavsnitt. Från början var det 54 lärda män, men dödsfall etc. reducerade antalet till 47 när arbetet till slut var klart. De samlade ihop de gamla manuskripten och det visade sig att 98% av alla manuskripten överensstämde med den bysantinska texten. Ett viktigt manuskript de inte hade tillgång till var Codex Alexandrinus (A) som anlände till London först år 1627, men det hade inte förändrat något eftersom det också tillhörde den bysantinska textformen.¹ De förkastade både Gamla och Nya Testamentets text enligt Origenes, därför att de var så felaktiga, vilket inkluderade den Romersk katolska Vulgata och den jesuitiska engelska Bibeln "The Rheims-Doabai Bible" från år 1582, samt den grekiska översättningen av GT, Septuaginta. De valde att använda den hebreiska (MC) texten, som judarna använde. När en grupp var färdig med ett avsnitt, sände man det för granskning till någon av de andra grupperna. På så sätt eliminerade man risken att ett fåtal personer skulle kunna dominera och få igenom alla sina önskemål. Trots att de flesta var protestanter, så hade det smugit sig in några jesuiter, som dels försökte att ersätta några manuskript med sådana som understödde den **alexandrinska** textformen, men vakter, som var utplacerade, satte stopp för detta försök. Därefter försökte de få de Apokryfiska böckerna inplacerade i det Gamla Testamentet,

vilket också misslyckades. Deras sista försök var att få Apokryferna placerade emellan Gamla och Nya Testamentet, vilket lyckades temporärt. År 1611 kom den sedermera klassiska King James Version ut. Men senare lät två jesuiter låta höra om sig, efter att de konverterat. De berättade om konspirationen emot den protestantiska rörelsen och Guds Ord, och hur de hade lurat dem. Detta var viktig information för Puritanerna och år 1655 kom King James Version ut på nytt, denna gång utan de apokryfiska böckerna.¹ King James Version blev oerhört populär och spreds inte bara i England utan även i många andra länder, däribland Nordamerika.

Moderniseringen av King James Version blev en stympad grundtext istället!

I slutet av 1800-talet höjdes röster för en uppdatering av King James Version, dvs en modernisering av språket. En av dem som yrkade på det, var kardinal Newman, en vän till de engelska romerska katolikerna, (och som blivit skolad av jesuiter).² En ny Bibelkommission bildades. Den kom att bestå av endast **en** grupp män. Folk i allmänhet trodde att de arbetade med en revidering av King James Version, men **egentligen arbetade de med en helt ny grekisk grundtext**. Detta arbete pågick i största hemlighet i 20 år, dvs. ytterst få visste vad de egentligen arbetade med, eftersom de fruktade en proteststorm mot dem som försökte röra Textus Receptus. I denna Bibelkommission ingick två män, vars namn var **F.J.A. Hort** och **B.F. Westcott**, som tillhörde Engelska kyrkan, men som vi skall se **hemligen stödde den Romersk katolska kyrkan**. Dessa två män kom att dominera denna Bibelkommission. En viktig orsak till Bibelkommissionen var ett nyligen gjort fynd av ett manuskript, Sinaiticus.

Hur förvanskningen av grundtexten, Textus Receptus gick till

År 1859, en del källor anger 1844, var den välkände vetenskapsmannen **Tischendorf**, i sin outröttliga jakt på gamla manuskript, på besök i St Katarinas kloster nära Sinaiberget. Under dessa dagar råkade han av en händelse, i en skräpkorg, finna några blad av vellum, vilket visade sig vid närmare inspektion innehålla delar av Gamla Testamentet enligt textformen Septuaginta, som indikerade att manuskripten var mycket antika. "**Bibliotekarien informerade mig att två likadana högar av papper hade de redan bränt upp, förmultnade av ålder**", berättade Tischendorf efter sin berömda upptäckt.

¹The Attack, Chick publ. sid. 13-16, uppgifterna bygger på information som den f.d. jesuiten Alberto Rivero lämnat till Jack T. Chick. Kan beställas från förlaget Dragen Ut. ²Sabotage, Chick publ. sid. 29

¹Studiebibeln vol. I sid. 11

²Kyrkohistoria vol. II sid. 194

Tischendorf var givetvis mycket stolt och entusiastisk, men det är vanligt att de som gör en upptäckt ofta övervärderar betydelsen av sin upptäckt.¹ Detta innehöll i stort sett hela NT och var från 400-talet. Men som vi skall se längre fram var detta manuskript mycket slarvigt skrivet. Detta manuskript fick namnet **codex Sinaiticus**. Med hänsyn till detta nya fynd, ville Westcott och Hort utarbeta en ny grekisk grundtext. Till stöd för en revidering angav de ett annat gammalt manuskript som de också ansåg vara mycket värdefullt, **codex Vaticanus**, också från 400-talet, men som blev funnet inte på 1800-talet utan redan **före 1475** i Vatikanens bibliotek. Det året fanns nämligen manuskriptet med i bibliotekets katalog. Reformatorerna som utarbetade Textus Receptus hade därför kännedom om detta manuskript, men använde det inte, då de ansåg det opålitligt. Sålunda var det enbart fyndet av Sinaiticus som var nytt och som föranledde en revidering. Både **Sinaiticus** och **Vaticanus** tillhör den **alexandrinska textformen**. År 1881* utgavs den engelska översättningen "the Revised Version" (Nya Testamentet) som byggde på den nya grekiska grundtexten, som Westcott och Hort utarbetat. En amerikansk Bibelkommission, som arbetade med en revision, lät sig övertygas av Westcott och Horts teorier och gav 1901 ut "the American Standard Version." Denna grekiska grundtext, enligt Westcott och Horts framställningar, har därefter kommit att accepteras i den engelsktalande världen och i många andra länder, däribland Sverige. Men det fanns också många som protesterade. Den **bysantinska** textformen blev sålunda **utbytt** emot den **alexandrinska**, där textformerna skiljde sig åt, och som har vissa likheter med den romersk katolska vulgatabibeln textform. Verser togs bort, textavsnitt blev satta inom klammer etc. Hur kunde man då utarbeta en grundtext enligt den alexandrinska, då endast ca. 1% av alla funna manuskript överensstämmer med denna textfamilj? Vi ska nu titta närmare på den saken.

Vilka var Westcott och Hort?

De var professorer vid Cambridge Universitet, och hemligen stödde de den Romersk katolska kyrkan. De försvarade båda Maria-tillbedjan. Hort skrev till Westcott 17 oktober 1865: "*Jag har blivit övertygad sedan många år tillbaka, att Maria-tillbedjan och Jesus-tillbedjan har väldigt mycket gemensamt i dess verkan och resultat.*"³

¹True or False? sid. 71 ²Studiebibeln vol. I sid. 11

³Which Bible, fifth edition sid. 279

* År 1885 gavs Gamla Testamentet ut och 1895 utkom Apokryferna

Hort var en enhetssträvare och så tidigt som 1860 blev han en **evolutionist**, efter att ha läst **Darwins** bok. Vidare skrev Hort 6 juli 1848 till John Ellerton: "*Den rena Romerska uppfattningen, syns mig mer nära, och leder mer sannolikt till sanningen än den Evangeliska.*" Westcott trodde år 1890 inte att de tre första kapitlen i 1 Mosebok ger en **bokstavlig berättelse**. Båda förnekade att **Kristi död** hade någon **försonande faktor** för syndare.¹ Redan i Horts brev från år 1851 uttryckte Hort sitt ogillande för **Textus Receptus** genom att kalla den "**usel**" och "**avskyvärd**."² Någon i Bibelkommissionen hade yrkat på att ingen som förnekar **Kristi Gudom** skulle få arbeta med bibelöversättningen. **Om kommissionen accepterar detta," skrev Westcott, "måste mitt arbete sluta."**³ Med kännedom om dessa fakta undrar man vilkas syften Westcott och Hort tjänade? Vi har redan sett den kamp som pågått mellan katolikerna och protestanterna. Huruvida det var medvetet eller omedvetet, så fick Westcott och Hort, den protestantiska världen att anta en grekisk grundtext som i sin textform har mer likheter med Vulgatabibeln än Textus Receptus. Dock utelämnar Westcott och Hort t.o.m. hela verser vilket inte ens Vulgatabibeln standardtext från år 1592-1593 gör, men själva textformen är mer lik Vulgatabibeln än Textus Receptus, fast inte identisk med någon av dem.

Westcott och Horts huvudsakliga teorier

Westcott och Hort behandlade de gamla manuskripten som vilken annan gammal bok som helst. De använde sig av en "vetenskaplig textkritik," och eftersom det fanns variationer i de olika manuskripten, utgick man ifrån att ju äldre manuskript man fann ju närmare originalet kom de. De trodde att Sinaiticus och Vaticanus var den ursprungliga textform, som sedan blivit kompletterad med ord, fraser och verser för att t.ex. få de olika evangelierna att bättre harmonisera med varandra. Vidare trodde de att några på kyrkomöten i Antiokia satt samman de redan då olika textformerna till den textversion, som är känd som Textus Receptus. Därefter hade denna sammansatta textversion uppnått den grekiska kyrkans officiella gillande. Eftersom, enligt Westcott och Hort, den grekiska kyrkan erkänt denna text, kom den att bli accepterad överallt i den grekiska kyrkan, därav orsaken till att de flesta manuskript överensstämmer med den bysantinska texten. Men denna teori har blivit avfärdad av de flesta lärda i vår tid, eftersom det inte finns en enda skrift, dokument, brev etc. som

¹Which Bible fif. edi. sid. 280 ²Which Bible, fif. edi. sid. 290-291

³Which Bible, fifth edition sid. 156

berättar om något sådant kyrkomöte. Dessutom fanns det patriarker i Konstantinopel, huvudsätet för den grekiska kyrkan under många hundra år, som under senare århundraden inte alltid använt sig av den bysantinska textformen, vilket de skulle ha gjort om ett kyrkomöte hade givit den bysantinska textformen officiell status. Sanningen är den att den inte har fått någon officiell status på något kyrkomöte, utan den Helige Ande har lett bibeltroende kristna att noggrant kopiera och bevara Nya Testamentets text samt har lett dem till att förkasta falska texter.¹ Som bevis för att Textus Receptus var en sammanställd textform utav flera olika läsarter, angav Westcott och Hort åtta ställen ifrån evangelierna. En samtida bibellärd man vid namn John Burgon undrade varför de endast kunde hitta åtta exempel, där detta förekom, efter att ha rannsakat evangelierna i över 30 år! Om det var som Westcott och Hort hävdade, skulle det finnas betydligt fler sådana exempel. Burgon fick dock aldrig något svar utav Westcott och Hort. En tysk lärd man, Bousset (1894), undersökte denna teori och fann att i fyra av dessa åtta exempel var det den traditionella, bysantinska texten som var den ursprungliga läsarten, och i tre exempel utav de åtta fann han det ytterst tvivelaktigt. Endast i ett exempel var han överens med Westcott och Hort. Bousset slog fast: *"Westcott och Horts' huvudbevis, har nästan blivit vänt till dess motsats."*²

Åtta utelämnningar i Lukas evangelium

I några gamla manuskript fanns det åtta utelämnningar i Lukas. Enligt den teori som Westcott och Hort arbetade efter satte de följaktligen dubbel klammer omkring dessa åtta ställen i sin utgåva 1881. Flera moderna Bibelutgåvor har därför utelämnat dessa ställen. Men som vi tidigare sett fanns det redan omkring år 200 sådana som förvanskade Guds Ord. En sådan var **Marcion**, som "ansåg att Kristi mänskliga upplevelser och lidanden enbart var skenbara, inte verkliga. - Eftersom han trodde att GT:s Gud uteslutande gynnade judarna, förkastade Marcion hela GT liksom de nytestamentliga skrifter som han ansåg gav företräde åt judiska läsare - t ex Matteus, Markus, Apostlagärningarna och Hebréerbrevet. Han skar bort från resten av NT allt som komprometterade hans egna åsikter, inkl. pastoralbreven (1 och 2 Tim samt Titus). Alltså återstod för honom bara ett stympat Lukas evangelium och tio Paulus brev."³ En samtida skribent Tertullianus skrev "Det verkar som om **Marcion har utvalt Lukas för sin förvanskningsprocess.**"

¹Believing Bible Study sid.99-101 ²Believing Bible Study sid. 96

³De Kristna, sid. 102-103, EFS-förlaget

Alla de åtta utelämnningarna i Lukas ger stöd för att Jesus hade en verklig kropp vilket Marcion förnekade. Mycket talar alltså för att Marcion eller någon av hans efterföljare var ansvarig för dessa utelämnningar. Man har nyligen funnit i Papyrus 75 alla dessa åtta utelämnningar, vilken tillhör samma textfamilj som Sinaiticus och Vaticanus. Det intressanta är att Papyrus 75 är äldre än Sinaiticus och Vaticanus. Sålunda har de varit med i ett tidigare stadium men därefter blivit utelämnade. Kurt Aland (1966) har följaktligen återställt dessa verser i Nestles Nya grekiska Testamentet. Den snabba skiftningen i åsikter bland de lärda och vetenskapsmännen, visar hur ostabil sådan naturalistisk/vetenskaplig textkritik är. Det är som att ett hus byggts på sand.¹

Westcott och Horts teorier avskrivna

Alla moderna bibelöversättare bör känna till att många nutida textforskare, däribland en framstående textkritiker Kurt Aland, anser att Westcott och Horts teorier inte stämmer längre. Citat Studiebibeln, vol I sid. 11 av **Kurt Aland: "Det enkla faktum att alla dessa papyrer, med deras varierande distinkta karaktärsdrag, existerade vid sidan av varandra i en och samma kyrkoprovinc, i Egypten, där de återfunnits, är det bästa argumentet mot förekomsten av några som helst texttyper, inklusive den alexandriniska eller den antiokiska... Ökningen av det dokumentariska vittnesbördet, och det fullständigt nya forskningsområde som öppnats för oss vid upptäckten av papyrushandskrifterna, betyder slutet på Westcott och Horts framställningar."** Det finns alltså egentligen ingen grund längre att sätta den alexandriniska framför den bysantinska av åldersskäl, då de båda finns representerade från 400-talet! Då återstår bara att utvälja de äkta manuskripten och förkasta de förfalskade manuskripten. För att kunna bemöta Westcott och Horts påståenden har vi valt att använda namnen på de olika texttyperna.

Är det enbart åldern på manuskriptet som avgör?

Självklart kan man inte enbart låta åldern på ett manuskript avgöra, utan man måste också granska varje manuskript för att fastställa dess tillförlitlighet. Eftersom det var svårt för de mindre rika kristna att komma över nya manuskript, använde de manuskript av den sanna texten maximalt. Dessa manuskript blev därmed med tiden utslitna. De tidigaste manuskripten av Nya Testamentets sanna text finns

¹Believing Bible Study sid. 69-72

därför inte bevarade idag, men däremot exakta kopior. Gamla manuskript, som är i gott skick, kan snarare vara ett tecken på att de betraktades som otillförlitliga, eftersom de blivit så lite använda. Låt oss titta lite närmare på de två beryktade manuskript som Westcott och Hort huvudsakligen byggde sin grekiska grundtext på, Vaticanus och Sinaiticus. Båda sägs tillhöra den alexandrinska textfamiljen. Utav de över 5.000 grekiska manuskripten av Nya Testamentet är 90% av den traditionella textformen, Textus Receptus. Dessa överensstämmer med varandra. Till det fåtal manuskript som inte överensstämmer med Textus Receptus hör Vaticanus och Sinaiticus. Vaticanus och Sinaiticus är **sinsemellan oense** på inte mindre än **3000 ställen** enbart i evangelierna!¹

Fakta om Vaticanus¹

Det nedtecknades omkring år 350 på fint "vellum" (garvad djurhud) och är fortfarande i utmärkt kondition. Det blev funnet i Vatikanens bibliotek år 1481, (enligt Vatikanens bibliotekskatalog visste man om det redan år 1475). Gamla Testamentets språk är grekiska, (Septuaginta). Trots att det är i så utmärkt kondition, utelämnar det: 1 Mos. 1:1 - 1 Mos. 46:28, Psalmerna 106 - 138, Matteus 16:2-3, Paulus pastoralbrev, Hebr. 9:14 - 13:25, hela Uppenbarelseboken. Dessa partier utelämnades förmodligen med avsikt. Dessutom **saknas** enbart i evangelierna **237 ord, 452 artiklar och 748 hela meningar**, vilka finns med i hundratals av senare kopior, allesammans med samma ord på samma ställen. Totalt skiljer det sig mot Textus Receptus enl. följande: Det utelämnar åtminstone 2.877 ord, lägger till 536 ord, ersätter 935 ord, omkastar 2.098 ord, och förändrar 1.132 ord. Summa 7.578 ord där det skiljer.² Denna skrift, Vaticanus, fanns tillgänglig för översättarna av King James Bibel,¹ men de använde den inte av den orsaken att de visste att den var opålitlig. **Obs! Vaticanus innehåller också Apokryferna.** Den blev funnen i Vatikanens bibliotek och innehåller Apokryferna. Katolikerna uppskattade säkerligen att Westcott och Hort valde att bygga grundtexten på detta manuskript.

Fakta om Sinaiticus³

Sinaiticus, (nedtecknat omkring samma tid som Vaticanus), är en handskrift som upptäcktes år 1859 i en korg bland värdelösa papper i St Katari-nas kloster nära Sinaiberget, av en man vid namn Tischendorf. Gamla Testamentets språk är greki-

ska, enligt Septuaginta. Det innehåller nästan hela det Nya Testamentet, plus "Hermas Herden" och "Barnabas Brev" som tillägg till Nya Testamentet (NT Apokryfiska böcker). Sinaiticus är extremt opålitligt, lättast konstaterat genom att undersöka texten i sig själv. John Burgon tillbringade flera år med att undersöka varje tillgängligt manuskript av Nya Testamentet. Han skriver om Sinaiticus: **"På många ställen är 10, 20, 30, 40 ord borttappade av rent slarv. Bokstäver, ord eller t. o.m. hela meningar är ofta skrivna tvärs över varandra, eller påbörjade och omedelbart avbrutna; medan den stora blundern är, att en sats är utelämnad därför att den råkar sluta med samma ord som den föregående satsen, vilket förekommer inte mindre än 115 gånger i Nya Testamentet."**¹ Detta är inte allt! På nästan varje sida av manuskriptet är det rättelser och revideringar, gjorda av 10 olika personer. Några av dessa rättelser gjordes ungefär samtidigt som avskriften gjordes, men de flesta av dem gjordes under det sjätte eller sjunde århundradet. Totalt finns det omkring **9.000 skiljaktigheter gentemot Textus Receptus!**² Phillip Mauro, en skicklig amerikansk advokat, skrev en bok kallad "Which Version" i början av 1900-talet. Han skriver om Sinaiticus: **"Av dessa fakta kan vi därför sluta oss till att Codex Sinaiticus fel och brister i varje stycke fullt ut erkändes av dem som var bäst bekanta med det, allt ifrån första början och ända tills det slutligen kastades åt sidan, ansett som värdelös för varje praktiskt syfte."**³

Bland de äldsta men inte de bästa

Jo, Vaticanus och Sinaiticus är förmodligen bland de äldsta, men de är inte de bästa manuskripten!! Det är här de moderna översättarna tagit och tar fel. Oförståndigt nog accepterade de Vaticanus och Sinaiticus bara för att de var de äldsta fynden **just då**. De gjorde aldrig något försök att ta reda på varför de var så väldigt olika de grekiska texter, som sanna kristna alltid vetat vara Guds ofelbara Ord. När vi därför i ordförklaringar och noter, skrivna av bibelöversättare, kan läsa följande: "Dessa verser saknas i de äldsta och viktigaste textkällorna och synas vara tillagda.." så är det **Sinaiticus** och **Vaticanus** man menar.³ Med tanke på att båda manuskripten är från omkring år 350 e.Kr, och att de som kopierade bibelmanuskripten var ytterst noggranna, är det synnerligen märkligt att båda dessa redan hade hunnit få så många avvikelser, samt att de inbördes är oense på 3000

¹Let's weigh the evidence, sid. 60 ²True or false? sid. 78

³Let's weigh the evidence, sid. 61, Chick Publ.

¹True or False sid. 77

²True or False sid. 78

³Let's weigh the evidence sid. 61-62

ställen enbart i evangelierna. Det är dessa manuskript som Westcott och Hort och de moderna bibelöversättningarna så tungt förlitar sig på. Kan de betraktas som trovärdiga vittnen?

Gamla Testamentet

Några jämförelser av de olika textformerna

När det gäller GT så har 1917 följt den hebreiska masoretiska texten, men det finns en hel del ställen där de har följt den antika grekiska översättningen Septuaginta. I Folkbibeln, som reviderat 1917, så förekommer det också ställen där källan är Septuaginta. Men det finns också bibelställen där Folkbibeln har direktöversatt från den hebreiska grundtexten som kallas BHS 1967/77. Bibel 2000 har också haft denna hebreiska text som grund. Men det finns också flera tusen bibelställen, noterade i textkritiska anmärkningar, där Bibel 2000 har utgått från något annat, t.ex. den antika grekiska översättningen Septuaginta, någon annan antik översättning, andra läsarter, en nyare version av BHS utgiven 1990, andra källor eller gjort en rättelse, "dvs en lydelse som **inte återfinns i någon bevarad handskrift** men som har rekonstruerats på grundval av det föreliggande textmaterialet och som kan **antas vara den riktiga**".

4 Mos. 3:9

För att ta ett exempel så har ordet **gåva** kommit in av misstag i Septuaginta på två ställen i Fjärde Mosebok som handlar om leviterna. Man får intrycket när man läser att leviterna har getts som gåva från Israels barn åt Aron och hans söner. Men så är inte fallet, leviterna **avskiljdes** till sin uppgift av Herren och är inte någon gåva från Israels barn. Här kan man se hur lätt ett fel upprepas om man inte har en bra källa som utgångspunkt. Först finns felet i *Septuaginta*, sedan har den *latinska vulgataöversättningen* gjort samma fel, därefter har felet förts vidare in i vår svenska Bibel på 1500-talet, därefter har *1917 års översättning* kopierat samma fel och till sist så har *Folkbibeln* upprepat samma misstag! Men Åkesson, *Bibel 2000*, *KJV* och *Reformationsbibeln* har inte gjort detta fel. Det andra bibelstället är 4 Mos. 8:16 för den som vill jämföra.

5 Mos. 32:8

Så här står det i Bibel 2000: *När den Högste gav land åt folken och skilde dem från varandra, när han fördelade deras områden efter gudasönernas antal...* De flesta andra översättningar har översatt på ungefär samma sätt men på slutet står det i samtliga andra översättningar: **efter antalet av Israels barn**.

let av Israels barn. I de textkritiska anmärkningarna anges att man har avvikit från den masoretiska texten. Influenser till denna läsart finner vi också i *Septuaginta* där det istället för Israels barn står: **Guds änglar** och vi vet att änglarna ibland även kallas Guds söner. Vi kan konstatera att översättarna med sitt val av läsart har förringat Israels barns betydelse i denna vers som handlar om hur Herren **utstakade gränserna för folken efter antalet av Israels barn**. Vi har anledning att fråga oss: Vad kan vara motivet bakom detta?

Vi skall även ta med ett exempel som visar hur olika översättningar kan bli trots att det inte finns skillnad i grundtexten.

4 Mos. 23:9.

Bileam blir ombedd att förbanna Israel men välsignar Israel istället och talar det Herren säger till honom, till förtret för Israels fiender. Så här står det i *1917* att Bileam profetiskt säger om Israels barn: *..se, det är ett folk som bor för sig självt och inte anser sig likt andra folkslag*. Så här står det i *Folkbibeln* som reviderat 1917: *..Se, ett folk som bor avskilt och ej räknar sig bland folken*. Och så här står det i *Bibel 2000*: *..ett folk som bor för sig självt, som inte räknar sig till de andra*. Alla dessa översättningar har det gemensamt att de säger att israeliterna anser något om sig själva. Men låt oss nu se vad som står i *Reformationsbibeln* som i denna bibelvers har reviderat *Karl XII:s Bibel*: *..Se, folket skall bo för sig självt och skall inte bli räknat bland hedningarna*. Vilken oerhörd skillnad det blir! I *Reformationsbibeln* är det Herren som säger genom Bileam att de inte skall räknas bland de andra folkslagen/hedningarna. Vi har anledning att fråga oss varför översättarna till *1917* gjorde denna negativa tolkning ur judiskt perspektiv, som sedan till viss del fick en fortsättning i *Bibel 2000* och *Folkbibeln*?

Nya Testamentet

Angrepp på jungfrufödelsen

Lukas 2:33

I den alexandrinska textformen (1917, och även Vulgata) läser vi "Och hans **fader** och moder förundrade sig över det som sades om honom." Var Josef Jesu fader? Somliga som förnekar jungfrufödelsen hävdar det, men det är en lögn. I den bysantinska står det: "Och **Josef** och hans moder," vilket är det rätta.

Attack mot frälsning genom tro

1 Petrus 2:2

I den alexandrinska, inkl. Vulgata, läser vi: "Och då I nu ären nyfödda barn, så längten efter att få den **andliga** oförfalskade mjölken, på det att I genom den mån växa upp **till frälsning**." I den bysantinska läser vi översatt från King James Version: "Och åstunden såsom nyfödda barn **ordets** oförfalskade mjölk, för att ni genom den mån växa upp." Vilken skillnad! Man kan lätt tro att genom den andliga mjölken kan vi växa upp till frälsning med hjälp av gärningar. Ordet **frälsning** finns i detta sammanhang inte med i King James Bibel och följaktligen inte heller i den bysantinska grundtexten.

Angrepp på Kristi Gudom

I 1 Tim. 3:16a står det i den alexandrinska "Och erkänt stor är gudaktighetens hemlighet: "**Han**" som blev uppenbarad i köttet," ("**Vilken**" i Vulgata) emedan det i den bysantinska istället för "Han" står "**Gud**". Det är en väsentlig skillnad! "Gud som blev uppenbarad i köttet," Någon som inte trodde på att Jesus var Gud, bytte ut Gud mot Han! Vilket passade Westcott. Vi ser vilken betydelse endast ett ord har!

Markus 1:2-3

I den alexandrinska (1917, inkl. Vulgata) läser vi: "Så är skrivet hos **profeten Esaias**: "Se, jag sänder ut min ängel framför dig, och han skall bereda vägen för dig. Hör rösten av en som ropar i öknen: 'Bereden vägen för Herren, gören stigarna jämna för honom.'" Men när vi tittar närmare ser vi att det första citatet är från profeten Malaki och det andra från profeten Esaias. Visste inte Markus detta? I den bysantinska står det detsamma, fast i stället för "profeten Esaias" står det "**i profeterna**". Det sistnämnda är helt korrekt, då det är två profeter som citeras.

Första Johannes Brev 5:7¹

I Textus Receptus kan vi läsa följande: "Ty tre äro de, som vittna **i himmelen: Fadern och Ordet och den Helige Ande. Och dessa tre äro ett. (8) Och tre äro de som vittna på jorden:** Anden, vattnet och blodet; och de tre vittna ett och detsamma." I våra moderna Biblar är det med **fet stil** i vers sju och åtta utelämnat. Denna utelämnning har varit föremål för många diskussioner. När Erasmus gav ut sin första utgåva av Textus Receptus år 1516 på grekiska, tog han inte med denna vers,

eftersom den saknades i de grekiska manuskript han hade tillgång till, utan fanns enbart med i de latinska manuskripten. För att stilla det larm som uppstod kring att han inte tagit med 1 Joh. 5:7 lovade han att ta med versen, om den återfanns i ett enda grekiskt manuskript. Senare fann man ett grekiskt manuskript som innehöll denna vers, och Erasmus inkluderade versen i sin tredje utgåva år 1522, och den fick därefter en permanent plats i Textus Receptus. En del kritiker hävdar att versen blev inkluderad i en del manuskript, framförallt latinska, genom att en treenig tolkning växte fram av 1 Joh. 5:8. Men mot den teorin talar att de som omfattade treenigheten talade om Fadern och Sonen och den Helige Ande, men här står det "Ordet" istället för Sonen. Varför denna kombination, Fadern, Ordet och den Helige Ande, som inte återfinns någon annanstans i NT?

Dessutom verkar textavsnittet ofullständigt, eftersom Skriften vanligtvis anger en grupp av sanningar och varningar vanligtvis tre eller fyra gånger men ibland två gånger såsom i Matt. 12:40: "Ty likasom Jonas tre dagar och tre nätter var i den stora fiskens buk, så skall ock Människosonen tre dagar och tre nätter vara i jordens sköte." Det är därför i överensstämmelse med bibliskt språkbruk att förvänta sig, "att det är tre som vittna," åtminstone blir upprepat två gånger. Dessutom innebär det ett grammatiskt problem. Orden anden, vattnet och blodet är "neutrala" genus, dvs. varken maskulint eller feminint genus. Men i 1 Joh. 5:8 är de behandlade som maskulina genus. Om 1 Joh. 5:7 blir utelämnat blir det svårt att förklara denna oregelbundenhet, eftersom i vers 6 anden är angiven i "neutralt" genus. Varför är då anden behandlad som maskulint genus i 1 Joh. 5:8? Varför har man i så fall ändrat dem till maskulint genus, men inte i vers 6. Om vers sju finns med så stämmer det, för då blir det en syftning tillbaka på Fadern, Ordet och den Helige Ande.

Följande teori är den mest troliga varför versen blev utelämnad. I det grekisktalande öst hade man problem med Sabellianismen, Monarkianerna. De hävdade att Gud existerade på olika sätt men bara på ett sätt åt gången. Guds olika namn - Fader, Son och Ande - beskrev de olika roller han spelade vid olika tider. För dem i öst som hade problem med Sabellianismens irrlära, kunde denna vers ha använts av irrlärarna till stöd för sin tro, och kanske därför blev versen inte accepterad, då det fanns manuskript som utelämnade 1 Joh. 5:7. Däremot blev versen bevarad i de latinska texterna i Afrika

¹Believing Bible Study, sidorna 210-214

och Spanien, där Sabellianismen inte var så stark.

Versen återfinns också i följande manuskript: Codex Ravianus, i marginalen av 88, i 629, i r, ett gammalt latinskt manuskript och i Speculum, en avhandling som innehåller gammal latinsk text. Dessutom i det grekiska manuskript som fick Erasmus att ta in versen i Textus Receptus. För övrigt finns versen även i den latinska Vulgatabibeln.

Ytterligare bevis för att versen ska varamed är att Tertullianus (omkr. 200) citerade denna vers. Cyprianus, biskopen i Kartago, skrev (omkr. 250) enligt följande, citat: "...angående Fadern och Sonen och den Helige Ande är det skrivet: de Tre äro Ett." På 300-talet citerades versen av spanska biskoparna Priscillian och Idacius Clarus. På 400-talet citerades versen av ortodoxa afrikanska skrivare samt av Cassiodorus i Italien på 500-talet.¹

Apostlagärningarna 8:37

Följande vers är helt utelämnad och försvann även i 1917 års svenska översättning: "**Filippus sade till honom: "Om du tror av hela ditt hjärta, så kan det ske." Han svarade och sade: "Jag tror, att Jesus Kristus är Guds Son."** Efter denna viktiga fråga och bekännelse så steg både Filippus och hovmannen ned i vattnet, och Filippus döpte honom. Man kan undra varför en sådan viktig bekännelse fattas i en del äldre manuskript? En professor Siegbert W. Becker antager i tidskriften *Biblicum* (1977 I sid.18-19), att denna vers är baptisternas starkaste bibliska argument för sin lära om troendedopet! Becker har svårt att dölja sin motvilja mot troendedopet i sin artikel. Han pekar på en annan vers i Mark. 7:4, där det i Textus Receptus står det grekiska ordet baptízóntai, som betyder neddoppa, döpa, tvätta, emedan det i Sinaiticus och Vaticanus istället står rantizóntai, som betyder bestänka. Med detta vill han göra läsaren uppmärksam på att många av Gamla Testamentets dop skedde genom bestänkning! Det går inte att ta miste på att Becker söker Skriftens stöd för barndop genom bestänkning, samt misskrediterar troendedopet, såsom om troendedopet endast fann stöd i Apg. 8:37!

Becker har fel utgångspunkt i sitt resonande. Det har inte med saken att göra huruvida baptister etc. kan finna stöd i en vers. Vår utgångspunkt måste vara att finna fram till huruvida versen är Guds Ord eller en förfälskning! Eftersom inga äldre handskrifter, inklusive i stort sett de flesta bysantinska texterna, har med denna vers, tror

Becker att versen kommit in i Textus Receptus av misstag! Dock medger han att det finns en viktig handskrift, E8, från 700-talet där versen förekommer. Becker anser att baptisterna ibland givit versen en alltför avgörande betydelse, samt att "**de moderna översättningarna gjort oss en tjänst genom att utelämna den.**" Med sorg får vi konstatera att så här argumenterar somliga professorer och teologer. Origenes var kanske den förste, men absolut inte den siste.

Förblindade av olika teologiska skolor är man tacksam att verser i Guds Ord blir utelämnade, istället för att gå in och undersöka skrifterna för att bli viss om deras äkthet. Man kan fråga sig om Becker anser att det är lika förtjänstfullt att hovmannens bekännelse går förlorad: "**Jag tror, att Jesus Kristus är Guds Son**"? Nej, det är inte vi människor som skall korrigera Guds Ord utan det är Guds Ord som skall korrigera oss! Vad Becker dock förmodligen inte kände till är att versen även återfinns i ett gammalt latinskt manuskript från 200-talet.¹ Många gånger kan man genom de tidiga kyrkofädernas brevkorrespondens, vid citat ifrån Guds Ord, finna ut huruvida de citerar olika omtvistade textavsnitt. I detta fallet citerar kyrkofäderna Irenaeus (omkring år 180) och Cyprianus (omkring år 250) denna vers!² Sålunda hade man kännedom om denna vers i ett tidigt stadium, före Vaticanus och Sinaiticus och de äldsta bysantinska texterna. Mycket talar istället för att versen var med ifrån början, men blev utelämnad senare. Westcott och Hort samt Beckers argument håller inte! Versen skall vara med! Versen finns även med i Vulgatabibeln, samt i den nyligen utkomna norska Bibelutgåvan (1988) där bl.a. Thoralf Gilbrant medverkat. I den norska utgåvan finns även Joh. 5:4 med, och det finns inga parenteser omkring Mark. 16:9-20, eller Joh. 7:53-8:11. Den norska Bibelutgåvan överensstämmer på betydligt fler ställen med Textus Receptus än vår 1917 års översättning och senare utgåvor.

Johannes 7:53-8:11

"Stycket om äktenskapsbryterskan inför Jesus, har, såsom saknaden därav i de äldsta källorna visar, säkerligen icke ursprungligen tillhört evangeliet," kan vi läsa i 1917 års Bibel, ord-förklaringar till Nya Testamentet. Men vi ska titta närmare på saken. Uppenbarligen hade en del på antiken problem med detta textavsnitt. Äktenskapsbrott ansågs allmänt för en så allvarlig synd, att den kunde endast bli förlåten, om det överhuvudtaget gick, endast efter

¹Believing Bible Study, sid. 210-124

²Believing Bible Study sid. 197

²Studiebibeln vol. III sid.137, och Believing Bible Study sid. 197

avskild botgöring. Få av kyrkofäderna nämner något om denna berättelse. Cyprianus (omkr. år 250) berättade att vissa biskopar, som var före honom i provinsen Nordafrika, "tänkte att försoning borde inte bli given äktenskapsbrytare och därmed tillåta äktenskaplig otrohet någon som helst möjlighet till erkännande."

Denna berättelse i Johannes var följaktligen stötande för dessa biskopar. Det fanns alltså starka skäl till att utelämna dessa verser, men inga motiv alls för att lägga till dessa verser. Vidare skrev Augustinus (omkr. år 400), att det var en moralisk invändning emot stycket om äktenskapsbryterskan, som var orsaken till att detta stycke var utelämnat i en del av de manuskript, som han hade kännedom om. Han skrev "Några personer med liten tro, eller snarare fiender till den sanna tron, antager jag, fruktade för att Herrens mildhet mot äktenskapsbryterskan kunde föra deras fruar på den tanken, att de nog måtte hava lov att synda, och avlägsnade från manuskripten Herrens handling av förlåtelse gentemot äktenskapsbryterskan." Stycket om äktenskapsbryterskan finns med i ett grekiskt manuskript *D*, (från omkr. 500-talet), och ett gammalt latinskt codices *b* och *e*. Hieronymus (omkr. år 415) skrev: "I Evangeliet enligt Johannes i många manuskript, både grekiska och latinska, finns det en berättelse om den horiska kvinnan som var anklagad inför Jesus." Beviset för att Hieronymus personligen accepterade berättelsen om äktenskapsbryterskan som äkta, visas av det faktumet att han inkluderade detta stycke i den latinska översättningen Vulgata. Dessutom använde sig den spanske fadern Pacian (omkr. år 370) av denna berättelse om äktenskapsbryterskan, som Herren skonade i Evangeliet. En annan viktig faktor är att Eusebius skriver om Papias, biskopen av Hierapolis, som omkring år 150 skriver om en kvinna som var anklagad inför Herren för många synder. Eusebius skriver, att Papias använder sig av citat från Evangeliet av Johannes samt Evangeliet till Hebréerna.¹ Stycket om äktenskapsbryterskan skall sålunda vara med.

Markus 16:9-20

"Då gingo de ut och flydde bort ifrån graven, ty bävan och bestörtning hade kommit över dem. Och i sin fruktan sade de intet till någon." Nästan alla "naturalistiska textkritiker" är överens om att här slutar Markus evangelium vid Markus 16:8. Ett märkligt slut på Markus evangelium. Istället för att berätta om Jesu uppståndelse, Jesu dopsbefallning samt att de som tro skall i Jesu namn driva ut onda

andar, tala nya tungomål, dödande gift skall inte skada dem och på de sjuka skall de lägga sina händer och de skall då bli friska, så avslutar bara Markus med att säga: "Och i sin fruktan sade de intet till någon."

Det finns olika teorier om varför dessa verser fattas. Den troligaste orsaken är enligt följande: I många gamla manuskript från den tiden kom evangelierna i följande ordning Matteus, Johannes, Lukas och till sist Markus. Sålunda var ofta Markus 16:9-20 skrivet på sista sidan, som lätt kunde ha blivit avriven. Man har funnit manuskript där detta har skett.¹ Burgon, som studerat detta mycket ingående, påminde sina läsare att det var vanligt att man för att markera början och slut på en **lektion** i den Heliga Skriften satte dit det grekiska ordet *arche* (början) skrivet i marginalen och i slutet av texten det grekiska ordet *telos*, som markering att här var lektionen slut. Detta använde man även i gudstjänsterna. Eusebius, (omkring år 325) skrev i sitt brev till Marinus att det fanns manuskript som hade slutmarkering vid Markus 16:8. En del har tolkat Eusebius kommentarer, såsom att han menade att Markus Evangelium slutade med Mark. 16:8. Men enligt Burgon, menade Eusebius slut på lektionen vid vers 8, därför att efter den versen kom ordet *telos*, som betyder slut, dvs slut på den lektionen.

Dessutom menade han att det fanns olika textvariationer. Eftersom Markus 16:9-20 fanns på sista sidan efter vers 8, där det stod *telos*, har förmodligen någon som kopierat trott att där var det slut, och det är mycket troligt ifall det var ett manuskript, där sista sidan blivit avriven.² Några manuskript har en annan avslutning av Markus, bl.a. det gamla latinska manuskriptet *k*, (från omkring 200-talet) som man tror har blivit förvanskat av Duketisterna.² Så här lyder där Markus 16:8 "Men vad de hade fått befallning om, berättade de strax för dem som hade varit tillsammans med Petrus; efter dessa händelser uppenbarade sig även Jesus själv och sände genom dem ut det heliga och oförgängliga budskapet om den eviga frälsningen, från öster till väster." Samma manuskript är förvanskat i Mark. 16:4 med ett tillägg, som i liknande ordalydelse återfinns i Petrus Evangelium, (en apokryfisk bok skriven av doketister) till stöd för deras förnekelse av Kristus lidanden och Hans mänskliga kropp. Sålunda var manuskript i omlopp med olika ordalydelse, och Hieronymus (engelska Jerome) och flera senare skrivare kopierade från Eusebius som valt att inte ta med Markus 16:9-20.

¹Believing Bible Study sid. 123-125.

¹Believing Bible Study sid. 137 ²Believing Bible Study sid.134-139.

Eusebius hade huvudsakligen tillgång till alexandrina manuskript och han kopierade mycket från Origenes, och i detta sammanhang var Westcott och Hort benägna att hålla med Burgons slutsatser. För alla dokument som utelämnar Markus 16:9-20 har på något sätt förbindelse med Alexandria och Caesarea, de två platser där Origenes, den store textkritikern från antiken, levde och arbetade. Utelämnningen av Mark. 16:9-20 från dessa dokument och de tvivel som Eusebius verkar ha haft beror förmodligen på ett felaktigt beslut av Origenes.¹

Det viktigaste beviset för att verserna skall vara med är att de finns med i alla grekiska manuskript förutom Sinaiticus och Vaticanus. Verserna finns med i alla latinska manuskript, från 200-talet och framåt, förutom *k*. Och ännu mer viktigt, textavsnittet citerades av tidiga kyrkofäder som levde 150 år före Sinaiticus och Vaticanus, nämligen Justinus Martyren (omkr. år 150), Tatianus (omkr. år 175), Irenaeus (omkr. år 180), Hippolytus (omkr. år 200),¹ Vincentius (omkr. år 300) och vid det sjunde kyrkomötet i Kartago.² Detta är starka bevis nog för att verserna skall vara med!

Vem bestämmer Bibelns innehåll?

Vi behöver fråga oss, vilka har rätt att bestämma vad som skall vara med i grundtexten? Var Westcott och Hort de rätta männen att avgöra det? Var de "neutrala" sanningsälskande män, eller män influerade i en evolutionistisk/katolsk anda, som ville anpassa grundtexten efter deras teorier? Svaret är: De var inte lämpade för uppgiften! Guds Ords grundtext skall enbart sättas samman utav bibeltroende, som inte förnekar fundamentala sanningar i Guds Ord! Bevisen är dessutom uppenbara att Westcott och Horts syften kan ifrågasättas. Man kan fundera över om det som skedde var ett försök till "**att ge dödshugget åt den protestantiska bibelforskningen,**" enligt Tridentkonciliet beslut under andra hälften av 1500-talet?

Det som är oerhört viktigt för katolikerna är **Apokryferna**. Apokryferna fanns med i Vaticanus. Bibel 2000, som gavs ut av den statliga Bibelkommissionen 1999, innehåller de Apokryfiska böckerna, under benämningen "Tillägg till Gamla Testamentet." Detta är en seger för katolikerna som genom sin representant i den svenska Bibelkommissionen yrkat på detta. Det som borde varit med tar man bort, och det som inte skall vara med lägger man till (Upp. 22:18-19). Obs! Några år efter att NT-81 var avslutat av Bibelkommissionen, så **konverterade den ansvarige exegeten för**

Nya Testamentet, Harald Riesenfeld, till Romersk katolska kyrkan!¹ Olika teologer har riktat kritik mot NT-81, att den är alltför katolsk i sin teologi.

Inga protester?

I England och Amerika har det varit många som har protesterat och som har motbevisat Westcott och Hort, t.ex. John Burgon m.fl. Och ännu idag är King James Bibel välkänd och älskad av många i den engelsktalande världen.

I Sverige har protesterna ifrån väckelserörelserna varit förvånansvärt få. Dock fanns det protester ibland kyrkligt folk, bl.a. **Bibeltrogna vänner** som tryckte en Bibel, som i NT bygger på normalupplagan från **1883**, där fler verser och ord förekommer än i 1917, dock inte allt. Från ytterligare ett kyrkligt håll har man protesterat, nämligen **Laestadianerna**, som **1976** på nytt gav ut en faksimilutgåva av hela **Karl XII:s kyrkobibel**, från 1703. Dock har Karl XII:s kyrkobibel ett väldigt gammalt språkbruk. Upplagan är slut och det är svårt att hitta exemplar att köpa i handeln. Det finns också en revidering av Karl XII:s Nya Testamente gjort av teologen Erik Stave, 1923. Språkdräkten är lik 1917 men mycket mer trogen grundtexten precis som Karl XII:s Bibel. Sedan 2003 finns även Reformationsbibeln med en utgåva av NT som troget har översatt *Textus Receptus* men även reviderat Karl XII:s Bibel.

I övrigt har de svenska bibelöversättningarna såsom 1917, Åkesson, Hedegård, Levande Testamentet, Darby, Giertz, NT-81 (Bibel 2000) och Folkbibeln gått på Westcott och Horts framställningar.

Herren har bevarat sitt Ord

Nej, det är inte vilken skrift som helst vi har att göra med, det är Guds eget Ord, som vi inte får lägga till eller dra ifrån något. Har då inte Gud bevarat sitt eget Ord? Jo, vi vill till sist citera John Burgon: **"Jag är ytterst oförmögen att tro, kort sagt, att Guds löfte så fullständigt har misslyckats, att vid slutet av 1800-talet, det mesta av texten i Evangeliet behövde i själva verket bli utvalt av en tysk kritiker utifrån en korg med värdelösa papper i St Katarinas Kloster; kopior som hade levt kvar, och som förmodligen hade det att tacka för sin överlevnad, att de var åsidosatta; emedan hundratals av andra blev använda så mycket att de gått i bitar, och som hade testamenterat sitt vittnesmål till kopior gjorda ifrån dem..."**²

¹Believing Bible Study sid.134-139. ²Which Bible sid. 169

¹Teolog Bo-Krister Ljungberg, DAGEN 13 november 1991 sid. 4

Vidare:

"Jag är ytterst obenägen att tro, så starkt osannolikt verkar det - att vid slutet av 1800-talet, 995 kopior ut ifrån varje tusen, antages, bevisa otillförlitlighet, och att de två, tre, fyra eller fem vilka återstår, vars innehåll var till igår, så gott som okända, visar sig ha hållit kvar hemligheten av vad som ursprungligen hade ingivits av den Helige Ande."¹

Vi behöver återgå till den gamla grundtexten

NT-81, som finns i Bibel 2000, byggde sin översättning på tredje upplagan av de **förenade bibelsällskapens utgåva**² av Nya Testamentets grekiska text, (UBS 1975). Svenska Folkbibeln som gav ut Nya Testamentet 1996 bygger sitt översättning på Nestle-Aland, (NA).³ utgåva nr. 26, som utgavs 1979 av det Tyska Bibelsällskapet. Samma år utgav det Tyska Bibelsällskapet även den *Nya Latinska Vulgatabibeln*. Båda dessa utgåvor bygger på samma minoritetstext som UBS. UBS i sin tur bygger vidare på Westcott och Horts framställningar. En intressant upplysning är att mellan UBS andra och tredje utgåva ändrade man på **500 ställen** i den grekiska grundtexten, trots att inga nya textfynd gjorts! Här ger vi lite historik till UBS.

Under en konferens 1964 föreslog representeranter från UBS och Romersk katolska kyrkan att förberedelser skulle ske för att få fram en **'gemensam text'** till Bibeln och en **'gemensam översättning'**, som kunde accepteras av alla. År 1965 godkände Andra Vatikankonciliet detta förslag och 1967 blev kardinal Martini från Milano en av de fem redaktörer som ingår i UBS internationella utgivningskommitté och medverkade i både den andra och tredje utgåvan av UBS grekiska Nya Testamente. **Martini är Jesuit**.⁴ UBS vice VD är den romersk katolske kardinalen Onitsha från Nigeria. I UBS verkställande kommitté ingår den romersk katolske biskopen Alilona från Italien. Med hänsyn till detta förstår vi varför moderna katolska översättningar idag bygger på UBS grekiska Nya Testamente, eftersom texttypen mer liknar Vulgatabibeln än Textus Receptus. Denna utgivningskommitté, som bygger vidare på minoritetstexten, påverkar de flesta bibelöversättningar idag. De har tyvärr valt de slarviga manuskript som är i absolut minori-

tet. Men jag tillhör dem som istället förespråkar den gamla grundtexten *Textus Receptus*, som våra reformationsbiblar utgår ifrån och som **representeras i majoriteten av alla grekiska manuskript**. Det är den grundtexten som vi skall utgå ifrån.

Det som avgör valet av grundtext är vilka män vi litar på. **Ingen är neutral vare sig det gäller översättning eller val av texttyp till grundtexten**. Moderna översättare litar på Westcott, Hort, Metzger, Martini, som har valt ut några manuskript från **minoritetstexten**. Flera av dessa mäns motiv kan ifrågasättas. Svenska Folkbibeln och Bibel 2000 har gett oss två nya översättningar men tyvärr har de utgått ifrån minoritetstexten. Den enda bibelöversättning som finns tillgänglig idag på svenska och som bygger på **majoritetstexten**, dvs. *Textus Receptus* är Reformationsbibeln. Låt oss be att den kommer ut till många människor!

Källförteckning

I arbetet med denna granskning har många källor ifrån böcker/tidskrifter använts men det är speciellt en bok vi vill nämna som heter **Believing Bible Study** av Edward F. Hills, som har akademisk examen från Yale Universitet och Westminster Theological Seminary, USA. Han har också erhållit examen av Th.M. från Columbia Seminary och Th.D. examen från Harvard Universitet. Hills bok är rik på källangivelser, från Burgons böcker, Kurt Alands böcker och många andra textkritiker, men även böcker om Westcott och Hort, utgivna av deras söner. Hills har efter noggranna studier funnit att den erkända grundtexten, **Textus Receptus**, som **King James** bygger på, är den **rätta**. Edward F. Hills bok kan beställas från förlaget Dragen Ut.

Övriga böcker/tidskrifter som har använts är följande:

De Kristna, illustrerad handbok i Kyrkohistoria utgiven av EFS-förlaget 1980, finns i den Kristna Bokhandeln Studiebibeln, utgiven av Normans förlag 1978
Illustrerat Bibel-lexikon, utg. 1967 av Interlexica A/S Oslo
Världens historia av W.N. Weech, förlaget Natur och Kultur, Stockholm 1948
Kyrkohistoria II Nyare tiden av Hjalmar Holmquist, professor bl.a. i kyrkohistoria vid Lunds universitet, andra upplagan, utgiven av Norstedt & Söner, Stockholm 1945
De olika läsarternas inverkan på Bibelns lära av prof. Siegbert W. Becker, publicerad i Tidskriften *Biblicum* I 1977
Apokryferna, ur Gamla Testamentet, utgiven i samarbete med Svenska Bibelsällskapet av Proprius förlag 1975
1917 års Svenska Bibelöversättning
Karl XII:s Bibel, utgiven av Fridsförbunden i Torne och Kalix älvdalar 1976
Bibelkommissionens Normalupplaga 1883, utgiven av Bibeltrogna vänners förlag, Stockholm
Which Bible, fifth edition, av David Otis Fuller, utgiven 1975 av Grand Rapids International Publications, kan beställas från förlaget Dragen Ut
True or False? av David Otis Fuller, 1973, Grand Rapids International Publications, kan beställas från förl. Dragen Ut.
God Wrote Only One Bible, av Jasper J. Ray, utg. av The Eye Opener Publishers, kan beställas från förl. Dragen Ut
Let's weigh the Evidence, av Barry Burton 1983 utg. av Chick Publications, kan beställas från förlaget Dragen Ut
Sabotage? av Jack T. Chick 1979, utgiven av Chick Publications, kan beställas från förlaget Dragen Ut
All Roads Lead To Rome? av Michael de Semlyen, utg. av Dorchester House Publications, kan beställas från förlaget Dragen Ut.
The Life and Letters of Fenton John Anthony Hort, Vol. I, Arthur Hort, Macmillan and Co. Ltd., London, 1896.
The Life and Letters of Brooke Foss Westcott, Vol. I, Arthur Westcott, London: Macmillan and Co., Limited 1903.
King James Version, Authorized, förlag Holman

¹True or False sid. 13 ²NT-81:s bibelutgåva, Förklaringar, sid. 673

³Svenska Folkbibeln Nytt nr. 4 1993.

⁴All Roads Lead To Rome sid. 200-201.

Skillnader mellan 1917 års Bibelöversättning och Karl XII:s Bibel, som omfattar 1149 versar.

I vår sammanställning har vi huvudsakligen följt en lista som Stave bifogade, när hans modernisering av Karl XII:s Nya Testamente kom ut 1923. Denna lista omfattar de ställen där den grekiska grundtexten blivit förändrad efter 1881. Översättarna till 1917 har ändrat texten i merparten av de ställen som listan omfattar, men inte allt. I vår sammanställning har vi i huvudsak följt denna lista och tagit med enbart de ställen där texten blev förändrad i 1917 års översättning i förhållande till Karl XII:s Bibel, men vi har dessutom tagit med några ställen som vi funnit när vi jämfört de olika bibelöversättningarna, 130 verser där det skiljer i **översättning** och som vi markerat med tecknet*. Ord såsom t.ex. **ock** eller svarade **och sade**, har vi inte tagit med p.g.a. utrymmesskäl, i de fall orden inte påverkar texten. Vi tror att vi med denna sammanställning fått med skillnaderna av väsentlig art, mellan 1917 och Karl XII:s Bibel, men vi garanterar inte att vi har fått med allt i denna sammanställning.

Några förklaringar till sammanställningen: När texten är *kursiverad* innebär det att det är text i 1917 som inte fanns med i Karl XII. Oftast följs *kursiverade ord*, som alltid avser 1917, av ist. f. som betyder *istället för*. Därefter kommer text i **fetstil** som talar om vad som står i Karl XII. När texten enbart är markerad med **fetstil**, så innebär det att den texten blivit utelämnad i 1917. Oftast har vi tagit med ett antal ord i anslutning till de förändrade orden för att göra det lättare att se var i texten orden hör hemma. Karl XII:s språkdräkt är ibland svår att förstå. Därför har vi ibland gått på Staves modernisering av texten och ibland gått på de fotnoteringar som finns i en del utgåvor av 1917 års översättning, när texten blivit utelämnad, och ibland har vi själva gett somliga ord en modernare språkdräkt. Vid ett fåtal tillfällen har vi tagit hjälp av King James Version, (förkortad: KJV) och Normalupplagan 1883, (förkortad: Norm. uppl. 1883), och vid dessa tillfällen har vi angett dessa förkortningar efter texten. I samband med fjärde - sjunde upplagan (2003-2004), där texten har anpassats till Internet, har 51 versar tagits bort där det handlar om små översättningsskillnader mellan 1917 och Karl XII:s bibel.

Matteus Evangelium	7:13	Ty vid och bred är den väg, ist. f. ty den porten är vid, och den vägen är bred.	12:8	Herre också över sabbaten
1:5 <i>Jobed</i> istället för Obed			12:22	så att den blinde och dövstumme
1:6 konung (det andra)				både talade och såg.
1:7 <i>Asaf</i> istället för Asa	8:3	<i>han</i> ist. f. Jesus	12:25	<i>han</i> ist. f. Jesus
1:10 <i>Amos</i> ist. f. Amon	8:5	<i>han</i> ist. f. Jesus	12:31	icke bli va människorna förlåten
1:25 <i>en son</i> ist. f. sin första Son	8:7	<i>han</i> ist. f. Jesus	12:35	bär fram gott ur sitt hjärtas goda förråd
2:17 <i>genom</i> ist. f. av	8:10	I Israel har jag icke <i>hos någon</i> funnit så <i>stor</i> tro. ist. f. Jag har inte funnit sådan tro i Israel.	12:38	och sade <i>till honom</i>
2:11 <i>och gåvo det sin hyllning</i> ist. f. tillbad honom, fingo se <i>barnet</i> ist. f. funno barnet	8:13	tjänaren ist. f. hans tjänare	13:9	har öron till att höra
2:18 klagan och gråt	8:15	<i>honom</i> ist. f. dem	13:22	denna tidens omsorger
3:6 <i>floden</i> Jordan	8:25	<i>de</i> ist. f. lärjungarna	13:36	<i>han</i> ist. f. Jesus
4:4* <i>av allt det</i> ist. f. vart och ett ord	8:28	<i>gadarenenas</i> ist. f. Gergesenernas	13:40	denna tidens ände
4:12 <i>han</i> ist. f. Jesus	8:29	Jesus , du Guds Son	13:43	har öron till att höra
4:18 <i>han</i> ist. f. Jesus	9:4	<i>förstod</i> ist. f. såg	13:44	Åter är himmelriket likt
4:23 <i>han</i> ist. f. Jesus	9:12	När <i>han</i> hörde detta, sade han: ist. f. När Jesus hörde detta sade han till dem .	13:51	Då sade Jesus till dem: Har ni för- stått allt detta? De sade till honom: Ja, Herre
5:27 är sagt till de gamle	9:13	syndare till bättring (omvändelse)	13:55	<i>Josef</i> ist. f. Josef
5:30 <i>kommer</i> ist. f. kastas	9:35	och allt slags skröplighet ibland folket .	14:12	hans <i>döda</i> kropp
5:32 han bliver orsak till att äktenskapsbrott begås med henne. Och den som tager <i>en</i> fränskild kvinna till hustru, han begår äktenskapsbrott. ist. f. han gör så att hon begår äktenskapsbrott, och den som tager den övergivna kvinnan till hustru, han begår äktenskapsbrott	9:36	<i>illa medfarna</i> ist. f. förskingrade	14:14	<i>han</i> ist. f. Jesus
5:44 välsigna dem som förbannar eder, gör väl mot dem som hatar er.	10:3	Lebbeus, med tillnamnet Taddeus	14:22	<i>han</i> ist. f. Jesus
5:47 <i>hedningarna</i> ist. f. publikanerna	10:4	Simon <i>ivraren</i> ist. f. kananiten	14:24	<i>många stadier</i> från land ist. f. mitt på sjön
6:1 Tagen eder till vara för att <i>öva</i> eder <i>rättfärdighet</i> inför människorna, ist. f. Ha akt på er allmosa , att ni inte ger den inför människorna	11:2	sände han <i>bud med</i> sina lärjungar, ist. f. sände han två av sina lärjungar	14:29	gå på vattnet <i>och kom</i> till Jesus, ist. f. gå på vattnet, för att han skulle komma till Jesus
6:4 vedergälla dig i det uppenbara	11:15	Den som har öron till att höra	14:33	båten gick fram och
6:6 vedergälla dig i det uppenbara	11:17	vi hava sjungit sorgesång för eder	15:4	Gud har bjudit och
6:13 Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.	11:23	<i>skall väl du bli va</i> upphöjd till himmelen? Nej, till dödsriket skall du fara, ist. f. som har varit upphöjd ända till helvetet	15:8	folk nalkas mig med sin mun och hedrar mig med sina läppar
6:18 vedergälla dig i det uppenbara			15:16	<i>han</i> ist. f. Jesus
6:33 <i>hans rike</i> ist. f. Guds rike			15:22	ropade till honom
			15:30	<i>hans</i> ist. f. Jesu
			15:39	<i>Magadans</i> ist. f. Magdalas
	12:6	Här är <i>vad</i> som är förmer, ist. f. Här är den som är förmer	16:3	Iskrymtare , omhimmelens utseende
			16:4	profeten Jonas

16:8	sade han till dem... om att I icke haven tagit bröd med eder	20:16	och de första bliva de sista. Ty många är kallade men få är utvalda	26:3	överstepräster och de skriftlärde och de äldste
16:20	förbjöd han lärjungarna att för någon säga, att han var <i>Messias</i> ist. f. Jesus Kristus	20:20*	<i>föll ned</i> för honom ist. f. tillbad honom	26:9	<i>det</i> ist. f. denna smörjelse
17:4	vill du, så <i>skall jag</i> här göra, ist. f. vill du, så låt oss här göra	20:22	som jag skall dricka, och döpas med det dop som jag döpes med?	26:17	Jesus och frågade ist. f. Jesus och sade till honom
17:11	<i>Han</i> svarade och sade: Elias måste visserligen komma och upprätta allt <i>igen</i> , ist. f. Jesus svarade och sade till dem : Elias skall ju först komma och upprätta allt	20:23	Ja, väl skolen I få dricka min kalk, och döpas med det dop, som jag döpes med	26:26	<i>ett bröd</i> ist. f. brödet
17:20	<i>han</i> ist. f. Jesus	21:4	Allt detta har skett	26:27*	<i>en kalk</i> ist. f. kalken
17:21	Detta slag kan icke drivas ut genom något annat än bön och fasta	21:7	<i>han</i> satte <i>sig</i> ist. f. de satte honom	26:28	ty detta är mitt blod, <i>förbunds-blodet</i> , ist. f. det nya testamentet, eller förbundet
17:22	Medan de nu <i>tillsammans vandrade</i> omkring i Galileen, ist. f. Då de nu vistades i Galileen	21:12	<i>helgedomen</i> ist. f. Guds tempel	26:45	<i>till</i> lärjungarna ist. f. sina lärjungar
17:26	<i>han</i> ist. f. Petrus	21:13	I <i>gören</i> <i>det</i> ist. f. I haven gjort	26:55	Var dag har jag suttit i <i>helgedomen</i> ibland eder
18:2	<i>han</i> ist. f. Jesus	21:28	i vingården ist. f. min vingård	26:59	överstepräster och de äldste
18:11	Ty Människosonen har kommit för att frälsa det som var förlorat	21:31	De svarade: ist. f. De sade till honom	26:60	men de fann intet , fastän många falska vittnen kom fram, funno de likväl intet. Slutligen trädde dock två <i>män</i> fram, ist. f. två falska vittnen
18:15	om din broder försyndar sig mot dig	21:34	Och var och en som faller på den stenen, han skall bliva krossad; men den som stenen faller på, honom skall den söndersmula	26:65	hädelsen ist. f. hans hädelse
18:29	Då föll hans medtjänare <i>ned</i> ist. f. till hans fötter och bad honom och sade: Hav tålmod med mig, så skall jag betala dig allt	22:7	När konungen hörde det , blev han vred	27:2	Pontius Pilatus
18:34	allt vad han var skyldig honom	22:23	<i>och ville påstå</i> ist. f. som säga	27:9	Och <i>jag</i> tog de trettio, ist. f. Och de tog
18:35	förlåten var och en broder det de bryta	22:30	<i>änglarna</i> ist. f. Guds änglar	27:10*	Och <i>jag</i> gav dem,
19:3	Är det lovligt för en	22:37	<i>han</i> ist. f. Jesus	27:24	oskyldig till denne rättfärdige
19:9	Den som för någon annan orsaks skull än för otukt skiljer sig från sin hustru och tager sig en annan hustru, han begår äktenskapsbrott. ist. f. Var och en som skiljer sig från sin hustru, utom för otukts skull och tager en annan, han begår äktenskapsbrott; och den som tager den övergivna till hustru, han begår äktenskapsbrott (ordföljden är annorlunda och meningen i fetstil fattas)	22:39	<i>Därnäst kommer ett</i> som är detta likt: ist. f. Det andra , som är detta likt	27:34	<i>vin</i> ist. f. ättika
19:10	lärjungarna ist. f. hans lärjungar	22:44	lagt dina fiender <i>under dina fötter</i> , ist. f. dig till en fotapall	27:35	kasta lott om dem, för att det skulle fullbordas, som var sagt genom profeten: De har delat mina kläder emellan sig, och om min mantel har de kastat lott
19:16	Gode Mästare	23:8	en är eder Mästare, Kristus	27:42	Han är ju Israels konung,
19:17	Varför <i>frågar</i> du mig <i>om vad som är</i> gott. En finnes, som är god. ist. f. Varför kallar du mig god? Ingen är god utom Gud allena	23:14	Ve eder, Iskriftlärde och fariséer, Iskrymtare, som uppåter änkors hus och för syns skull håller långa böner. Förden skull skall ni få dess hårdare dom.	27:48	ist. f. Är han Israels konung icke komma om natten och stjäla
19:20	hållit ifrån min ungdom	23:17	som <i>har</i> helgat guldet ist. f. som helgar guldet	28:2	och vältrade bort stenen från dörren
19:29	eller hustru; mångfaldigt ist. f. hundrafalt	23:19	I galne och blinde	28:6	sen platsen där <i>han</i> har legat, ist. f. Herren
20:6	fann några andra stående sysslösa	24:2	Då <i>svarade han och</i> sade till dem, ist. f. Då sade Jesus till dem	28:9	Och när de gick för att berättat för hans lärjungar se, då kom
20:7	Gån ock I till min vingård, och det som är skäligt (rättvist) skall ni få	24:6	att I icke <i>förloren besinningen</i> , ty <i>sådant</i> måste komma, ist. f. att I icke låter er förskräckas , ty allt detta måste ske	Markus Evangelium	
20:15	Eller har jag icke lov	24:7	bliva hungersnöd och pest och jordbävningar	1:2	Så är skrivet hos <i>profeten Esaias</i> : ist. f. profeterna . Se, jag sänder ut min ängel framför <i>dig</i> ist. f. ditt ansikte
		24:28*	Där åteln är, dit skola <i>rovfåglarna</i> församla sig. ist. f. Varhelst åteln (den döda kroppen KJV) är, dit skall örnarna församla sig	1:5	och läto alla döpa sig
		24:37	så skall det ske också	1:14	predikade <i>Guds evangelium</i> ist. f. evangelium om Guds rike
		24:39	så skall det ock ske	1:23	<i>Strax härefter befann sig</i>
		24:42	Vilken <i>dag</i> ist. f. vilken stund	1:24	Ack vad har
		25:13	ej heller stunden, när Människosonen kommer	1:27	<i>Det är ju</i> en ny lära <i>med makt och myndighet</i> . ist. f. Vilken ny lära är detta?
		25:20	har jag vunnit med dem	1:31	och febern lämnade strax henne
		25:22	har jag vunnit med dem	1:38	Låt oss draga <i>bort åt annat håll</i>
		25:31	heliga änglar	1:39	Och han <i>gick åstad</i> och predikade
		25:44	de svarade honom	1:40	föll på knä för honom
				1:41	<i>han</i> ist. f. Jesus
				1:42	Och när han hade sagt det , vek <i>strax</i>

2:2	och strax församlade	6:20	<i>blev han betänksam</i> i många	8:34	<i>Om någon</i> vill efterfölja, ist. f. Den som
2:7	<i>Hur kan denne tala så? Han hädar ju.</i> ist. f. Varför talar denne sådan händelse?		ist. f. lydde han honom i många	8:37	<i>Och vad kan,</i> ist. f. Eller vad kan
2:17	kalla syndare till bättring	6:32	<i>De foro alltså</i> ist. f. Och så for han	9:3	mycket vita, såsom snö
2:20	Men <i>den tid</i> ist. f. i de dagarna	6:33	och många <i>fingo veta det</i> ist. f. kände igen honom... kommo fram före dem och församlades till honom	9:14	När <i>de därefter</i> kommo, ist. f. Då han kom
2:22	skulle det nya vinet spränga sönder läglarna, så att <i>både</i> vinet spilldes ut och läglarna fördärvades	6:34	När <i>han</i> så steg ist. f. Jesus	9:16	frågade han <i>dem</i> , ist. f. de skriftlärde
3:5	hans hand blev frisk igen, såsom den andra.	6:36	köpa sig <i>något</i> att äta ist. f. köpa sig bröd. Ty de hava intet att äta.	9:17	svarade <i>honom.</i> , ist. f. svarade och sade:
3:16	<i>Och han förordnade de tolv</i>	6:51	de blevo uppfyllda av <i>stor häpnad</i> ist. f. de var inom sig övermåttan förskräckta och förundrade sig	9:19	svarade han <i>dem</i> , ist. f. honom
3:18	Simon <i>ivraren</i> ist. f. kananiten	7:2	otvagna händer, klandrade de det och kopparskålar och bänkar	9:23	<i>Om jag förmår, säger du.</i> Allt <i>förmår</i> den som tror. ist. f. Om du kan tro; allt är möjligt för den som tror.
3:29	<i>synd</i> ist. f. dom	7:4		9:24	gossens fader under tårar och sade: Herre jag tror
4:4	och fåglarna under himmelen	7:5	äta med <i>orena</i> händer ist. f. otvagna	9:31	men <i>tre dagar efter det att han har</i> <i>blivit</i> dödad, skall han uppstå igen. ist. f. men då han är dödad , skall han på tredje dagen uppstå igen
4:9	Och han <i>tillade</i> ist. f. han sade till dem	7:8	människors stadgar, såsom att skölja krukor och dryckeskärl, och mycket annat sådant gören I	9:33	kommit dit, <i>där han bodde,</i> ist. f. in i huset... Vad var det I sam- taladen sinsemellan om på vägen?
4:10	om <i>liknelserna</i> ist. f. den liknelsen	7:14	<i>Därefter</i> kallade han <i>äter</i> folket till sig, ist. f. Och han kallade till sig allt folket	9:38	och vi <i>ville hindra</i> honom, eftersom han icke följde oss. ist. f. och vi förbjöd honom det, eftersom han icke följer oss
4:11	Åt eder är Guds rikets hemlighet given, ist. f. Eder är givet att veta Guds rikets hemlighet	7:16	Den som har öron till att höra, han höre	9:42	dessas små, som tro på mig där deras mask icke dör, och elden icke utsläcques
4:12	och undfå syndernas förlåtelse	7:19	naturliga utgång? <i>Härmed</i> <i>förklarade han</i> all mat <i>för ren.</i> ist. f. naturliga utgång, varigenom all mat renas	9:44	
4:15	som såddes i <i>dem</i> , ist. f. deras hjärtan	7:21	onda tankar, otukt, tjuveri, mord, ist. f. äktenskapsbrott , otukt, mord (annorlunda ordningsföljd i vers 21, 22)	9:45	i Gehenna, till den osläckliga elden där deras mask icke dör, och elden icke utsläcques
4:18	<i>Annorlunda förhåller det sig med</i> det som sås bland törnena, det är <i>sagt om</i> dem som <i>väl</i> höra ordet,	7:22	<i>äktenskapsbrott</i> , girighet, ist. f. tjuveri, girighet (ordningsföljden)	9:46	
4:19	men låta denna tidens	7:24	till Tyrus' och Sidons	9:47	kastas i Gehennas eld
4:24	eder tilldelat, som hören	7:27	<i>han</i> ist. f. Jesus	9:49	måste saltas med eld, och allt offer måste med salt saltas
4:40	Haven I <i>ännu ingen</i> tro? ist. f. Huru kommer det till, att I icke haven tro?	7:28	Ja, Herre; <i>också</i> äta hundarna, ist. f. dock äta ju hundarna	10:7	övergiva sin fader och sin moder och hålla sig till sin hustru
5:1	<i>gerasenernas</i> ist. f. Gadarenernas	7:31	bort ifrån Tyrus' område och <i>tog</i> <i>vägen över</i> Sidon, ist. f. bort ifrån Tyrus och Sidons område	10:10	hade kommit <i>hem</i> , ist. f. in i huset
5:12	Och de onda andarna bådo honom allesammans	7:35	Då öppnades strax hans ögon	10:13	lärjungarna <i>visade bort</i> dem. ist. f. lärjungarna näpste dem som buro fram dem
5:13	Och <i>han</i> tillstodde, ist. f. Jesus... Och hjorden, de var vid pass	8:1	kallade <i>han</i> sina, ist. f. Jesus	10:19	Du skall icke dräpa, Du skall icke begå äktenskapsbrott, (ordnings- följden omkastad i 1917, förbudet mot äktenskapsbrott kommer först i Karl XII)
5:14	Men de som vaktade <i>dem</i> ist. f. svinen	8:9	Men antalet av dem som hade ätit	10:21	skatt i himmelen. Och kom och tag korset på dig
5:19	<i>han</i> ist. f. Jesus	8:21	Förstån I då <i>ännu</i> ingenting? ist. f. Varför förstån I då intet?	10:24	huru svårt är det icke, för dem som lita på rikedomar
5:36	Men när Jesus <i>märkte</i> , ist. f. Men strax då Jesus hörde	8:22	<i>Därefter</i> kommo <i>de</i> ist. f. Och han kom till	10:29	övergivit... moder eller fader eller hustru
5:38	Så kommo <i>de</i> ist. f. Så kom han	8:25	hans ögon, och nu såg han <i>tydligt</i> och var botad, ist. f. hans ögon och lät honom se upp , och då vart han botad	10:34	döda honom; men <i>tre dagar</i> <i>därefter</i> , ist. f. men på tredje dagen
5:42	begynte gå omkring (hon var nämligen tolv år gammal) Ingen parentes i Karl XII	8:26	in i byn, och säg det icke heller för någon där inne		
6:2	i synagogan, och många	8:29	Då <i>frågade</i> han dem: ist. f. Då sade han till dem:		
6:11	ett vittnesbörd mot dem. Sannerli- gen säger jag eder: Det skall vara drägligare för Sodom och Gomorra på domens dag än för den staden				
6:14	<i>Man</i> sade ist. f. Men han sade				
6:15	Det är en profet eller en som är lik profeterna				

10:43	Men så <i>är det</i> icke bland eder; ist. f. Men så skall det icke vara ibland eder;	13:15	stiga ned i huset	2:33	hans <i>fader</i> och, ist. f. Josef
10:46	en blind <i>tiggare</i> , Bartimeus, Timeus' son, och tiggde	13:18	Men bedjen, att <i>det</i> , ist. f. eder flykt	2:38	prisade <i>Gud</i> ist. f. Herren... som väntade <i>på</i> förlossning för Jerusalem. ist. f. som i Jerusalem väntade förlossning
10:52	följde <i>honom</i> , ist. f. Jesus	13:32	icke ånglarna, som äro i himmelen	2:40	blev <i>allt starkare</i> och, ist. f. stärktes i anden och gingo de också <i>dit</i> upp, ist. f. upp till Jerusalem
11:8	kvistar <i>och löv</i> på <i>fälten</i> , ist. f. kvistar av träden	13:33	vaken och bedjen	2:42	hans <i>föräldrar</i> ist. f. Josef och hans moder
11:10	som nu kommer i Herrens namn	14:9	detta evangelium	2:49*	jag bör vara, <i>där</i> min Fader <i>bor</i> ? ist. f. att i det som tillhör min Fader bör jag vara?
11:11	<i>han</i> ist. f. Jesus	14:10	<i>han som var</i> en av de tolv	3:4	utsagors bok, då han säger
11:14	<i>han</i> ist. f. Jesus	14:16	hans lärjungar	3:19	broders Fillipus' hustru
11:15	gick <i>han</i> in i helgedomen, ist. f. Jesus	14:19	väl jag? Och en annan: Icke är det väl jag?	3:24	<i>Janna</i> ist. f. Janna
11:19	begåvo <i>de sig</i> ut, ist. f. gick han ut	14:22	tog <i>han</i> ett bröd, ist. f. Jesus brödet ...och sade: Tagen, äten;	3:26	<i>Semein</i> , som var son av <i>Josek</i> , som var son av <i>Joda</i> , ist. f. Semei , vilken var son av Josef , vilken var son av Judas
11:23	ske honom så, allt det han säger	14:23	han tog <i>en</i> kalk, ist. f. kalken	3:27	<i>Joanan</i> ist. f. Joannas
11:26	Men om ni icke förlåter, så skall ej heller eder Fader, som är i himmelen, förlåta det ni bryter	14:24	mitt blod, <i>förbundsblodet</i> , ist. f. det nya testamentet, eller förbundet	3:28	<i>Elmadam</i> ist. f. Elmodam
11:29	Jesus svarade och sade till dem: Jag vill och ställa en fråga	14:43	en stor folkskara	3:29	som var son <i>av Jesus</i> , ist. f. vilken var son av Joses
11:31	<i>Då överlade de med varandra</i> , ist. f. Och de tänkte vid sig själva	14:51	honom grepo de, ist. f. och de unga männen grepo honom	3:30	<i>Jonam</i> ist. f. Jonan
11:32	<i>det vågade de icke</i> av fruktan, ist. f. så måste vi frukta	14:58	Jag <i>varken vet</i> eller förstår, ist. f. Jag känner honom icke , ej heller förstår... gick han ut på den yttre gården. Och hanen gol	3:31	<i>Menna</i> ist. f. Mainan
11:33	Då svarade Jesus och sade	14:70	galilé, och ditt tungomål ljuder så	3:32	<i>Jobed</i> ist. f. Obed , <i>Sala</i> ist. f. Salmon
12:4	<i>slogo</i> de i huvudet och skymfade. ist. f. på honom kastade de stenar och sårade honom i huvudet och lät honom skymfad gå tillbaka	15:4	anklaga dig för , ist. f. vitna emot dig	3:33	som var son av <i>Admin</i> , som var son av <i>Armi</i> , som var son av <i>Esrom</i> , ist. f. vilken var son av Aram , vilken var son av <i>Esrom</i>
12:22	Så skedde med alla sju: ist. f. Så att alla sju togo henne ock	15:8	såsom han alltid plägade göra	4:1	full av <i>helig ande</i> , och fördes genom Anden <i>omkring</i> i öknen. ist. f. full av den Helige Ande , och blev genom Anden <i>förd till</i> öknen
12:27	utan för levande, ist. f. utan deras Gud , som leva	15:12	Vad skall jag då göra, ist. f. Vad viljen I då , att jag skall göra	4:4	svarade och sade till... icke allenast av bröd, utan av vart och ett Guds ord
12:29	svarade honom : Det förnämsta av alla buden	15:23	med myrra att dricka	4:5	upp på <i>en höjd</i> ist. f. ett högt berg
12:30	av all din kraft. Detta är det yppersta budet	15:28	Så blev Skriften fullbordad, som säger: Och ibland ogärningsmän blev han räknad	4:7	så skall <i>den hel och hållen</i> höra dig till ist. f. allt
12:31	<i>Därmäst kommer</i> detta: ist. f. Och det andra är detta likt:	15:39	såg, att han på sådant <i>sätt</i> gav upp andan, ist. f. såg, att han med ett sådant rop gav upp andan	4:8	till honom: Gå bort ifrån mig, Satan ty det är skrivet
12:33	sitt förstånd och av all sin själ	16:8	Då gick de hasteligen ut	4:18	för de fattiga, till att läka de i hjärtat förkrossade
12:36*	till min <i>herre</i> ist. f. Herre	16:9-20	Dessa verser saknas i några gamla opålitliga manuskript (Sinaiticus och Vaticanus), men finns med i alla andra gamla grekiska manuskript. Dessutom citeras verserna av tidiga kyrkofäder. Verserna skall sålunda vara med!	4:41	och sade: Du är Kristus , Guds Son i synagogorna i <i>Judeen</i> , ist. f. Galiléen
12:37*	honom <i>herre</i> ist. f. Herre			4:44	Men fariséerna - <i>särskilt de</i> ist. f. och skriftlärde bland dem ,
12:41	<i>han</i> ist. f. Jesus			5:15	och <i>för att</i> bliva botade, ist. f. av honom
13:5	Då svarade Jesus och begynte			5:17	sjuka blevo botade <i>av honom</i> ,
13:6	Många skola komma <i>under</i> mitt namn och säga: <i>Det</i> är jag, ist. f. Ty många skola komma i mitt namn och säga: Jag är Kristus			5:30	Men fariséerna - <i>särskilt de</i> ist. f. och skriftlärde bland dem ,
13:7	besinningen; ty sådant			5:33	Varför fasta Johannes
13:8	hungersnöd och upplopp			5:34	<i>Jesus</i> ist. f. han
13:9	<i>ställa fram</i> ist. f. framdragna				
13:11	skolen tala, och tänken icke förut därpå				
13:14	förödelsens styggelse, om vilket är talat genom profeten Daniel				
			Lukas Evangelium		
		1:5	<i>han hade till</i> hustru, ist. f. hans hustru var		
		1:28	Herren är med dig; välsignad du bland kvinnor		
		1:29	Men då hon såg honom		
		1:35	som varder fött av dig		
		1:65	<i>betogos</i> alla av <i>hjäpnad</i> , ist. f. stor fruktan kom över alla		
		1:75	i alla våra livsdagar		
		2:5	sin trolovade hustru		
		2:14	människor, <i>till vilka han har</i> behag. ist. f. människorna ett gott behag		
		2:21	<i>han</i> skulle, ist. f. barnet		

5:38	nya läglar, och så bliva båda bevarade	9:7	detta som <i>skedde</i> , ist. f. gjordes av honom,	11:54	de sökte nämligen <i>efter ett tillfälle</i> , ist. f. försåtligen efter att uppfånga något av hans mun
5:39	vill <i>sedan</i> gärna, ist. f. strax	9:10	drog sig undan till en öde trakt, som ligger vid en stad	12:1*	fariséernas surdeg, <i>det är för</i> skrymteri. ist. f. som är skrymteri räknade. Därför , frukten icke
6:1	en sabbat, som var näst efter den första	9:35	Denne är min älskade Son, den utvalde	12:7	söken efter <i>hans</i> rike, ist. f. Guds , så skall också allt detta
6:2	fariséerna till dem	9:49	och vi <i>ville hindra</i> honom, ist. f. förbjöd	12:38	saliga äro de tjänarna
6:5	är Herre också över	9:50	icke är emot <i>eder</i> , han är <i>för eder</i> , ist. f. icke är emot oss , han är med oss	13:2	<i>han</i> ist. f. Jesus
6:10	blev frisk igen såsom den andra	9:54	förtär dem, såsom ock Elias gjorde?	13:9	kanhända skall det <i>så till nästa år</i>
6:25	Ve eder som <i>nu</i> ären mätta	9:55	tillrättavisade dem, och sade: I veten icke, vilken andes barn I ären	13:11*	som i aderton år hade <i>varit besatt av en sjukdomsande</i> , hade haft
6:36	Varen fördenskull barmhärtiga, såsom ock eder	9:56	Ty Människosonen har icke kommit för att fördärva själar, utan för att frälsa dem. Och de	13:15	<i>I</i> skrymtare, ist. f. Du
6:45	bär ur sitt hjärtas onda förråd	9:57	Och det begav sig, att medan de nu... varhelst du går, Herre	13:19	och bliver ett stort träd
6:48	eftersom det var <i>så väl byggt</i> , ist. f. ty det var grundat på hälleberget	9:60	<i>han</i> ist. f. Jesus	13:24	<i>Kämpen</i> för att komma in genom den tränga <i>dörren</i> , ist. f. sträva efter att komma in genom den tränga porten
7:10	funno tjänaren, som var sjuk	10:1	utsåg Herren <i>sjuttio</i> två andra, ist. f. sjuttio	14:3	bota sjuka på sabbaten, <i>eller är det icke lovligt</i>
7:11	gingo många hans lärjungar	10:11	som låder vid <i>våra fötter</i> , ist. f. oss... Guds rike är kommet eder nära	14:6	svara honom något härpå
7:19	<i>Herren</i> ist. f. Jesus	10:15	Kapernaum, <i>skall väl du bliva</i> upphöjt till himmelen, ist. f. som har varit upphöjt ända till himmelen	14:34	om <i>till och med</i> saltet mister sin sälta, varmed skall man då <i>återställa dess kraft?</i> ist. f. om saltet mister sin sälta, med vad skall man då salta?
7:22	<i>han</i> ist. f. Jesus	10:17	<i>sjuttio</i> två ist. f. sjuttio	16:9	<i>när detta har tagit slut</i> , ist. f. när det är ute med eder
7:28	varit större profet än Johannes Döparen	10:21	uppfylldes <i>han</i> av fröjd <i>genom den helige Ande</i> , ist. f. fröjdade sig Jesus i anden	17:3	din broder försyndar sig mot dig
7:31	Sedan sade Herren	10:35	Morgonen därefter, då han för därifrån , tog	17:4	han sju gånger om dagen kommer tillbaka
8:3	tjänade <i>dem</i> med sina, ist. f. honom	10:38	Men det begav sig, att när de	17:9	blev honom befallt? Nej, menar jag.
8:8*	<i>hög röst</i> ist. f. utropade han	10:39	<i>Herrens</i> fötter, ist. f. Jesu	17:10*	Vi äro blott <i>ringa</i> tjänare, ist. f. onyttiga
8:15*	frukt i <i>ståndaktighet</i> ist. f. tålamod	10:41	Då svarade <i>Herren</i> , ist. f. Jesus	17:11	vägen <i>mellan</i> Samarien och Galiléen. ist. f. vägen mitt igenom
8:24	När han så <i>hade vaknat</i> ist. f. Då stod han upp	11:2	Fader <i>vår</i> , som är i himmelen , helgat varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden	17:23	säga till eder: Se, där <i>är han</i> , eller: Se här <i>är han</i>
8:26	<i>gerasenernas</i> ist. f. Gadarenernas	11:4	och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo	17:24	så skall det också vara med Människosonen
8:27	onda andar, och som under ganska <u>lång tid icke hade haft kläder på sig</u> , ist. f. som sedan en <u>ganska lång tid</u> var besatt av onda andar, och vilken icke hade några kläder på sig	11:11	någon fader, som när hans son beder honom om ett bröd, giver honom en sten	17:33	som står efter att <i>vinna</i> sitt liv, ist. f. som söker efter att behålla sitt liv
8:29*	<i>Jesus skulle nämligen just bjuda</i> den orene anden att fara ut ur mannen. ist. f. Ty han bjöd den orene anden att fara ut ur mannen	11:29	profeten Jonas' tecken	17:36	Två skola vara tillsammans ute på marken; den ene skall bliva upptagen, och den andre skall lämnas kvar
8:30	frågade honom och sade	11:44	Ve eder, I skriftlärde och fariséer, Iskrymtare	17:37*	<i>rovfågla</i> na ist. f. örnarna
8:35*	<i>betogos av häpnad</i> ist. f. de blev förfärade	11:53	till dem, <i>blevo</i> fariséerna och de lagkloke <i>mycket förbittrade och gävo sig i strid</i> med honom, ist. f. begynte de lagkloke och fariséerna att sätta hårt åt honom och listeligen utfråga honom	18:1	att <i>de</i> alltid <i>borde</i> bedja, <i>utan att</i> förtröttas ist. f. att man alltid skall bedja och icke förtröttas
8:37	<i>gerasenernas</i> ist. f. Gadarenernas			18:24	Jesus såg, <i>huru det var med</i> honom, ist. f. Då Jesus såg honom vara djupt bedrövad
8:40	Och det begav sig, att när Jesus kom			18:28	vi hava övergivit allt <i>som var vårt</i>
8:43	haft blodgång i tolv år och hade förspillt allt det hon ägde på läkare och			19:5	såg han upp och fick se honom
8:45	sade Petrus och de som voro med honom : ...tränger dig ju, och du säger: Vem rörde vid mig?				
8:48	till henne: Var vid gott mod , min				
8:50	till <i>honom</i> ist. f. flickans fader				
8:54	Men han drev dem alla ut och tog henne vid handen och sade med <i>hög röst</i> , ist. f. ropade				

19:12*	för att <i>utverka</i> åt sig <i>konungslig värdighet</i> , ist. f. för att övertaga ettrike	1:42	Simon, <i>Johannes'</i> son, ist. f. Jona... Cefas (det betyder detsamma som <i>Petrus</i>).	7:53-8:11	Hela detta textstycke är satt inom klammer i 1917 och läsaren uppmanas att läsa Nya Testamentets text i ord-förklaringarna, där de upplyser att textstycket, "säkerligen icke ursprungligen tillhört evangeliet." Förutom att upplysningen sår tvivel kring Guds Ord, så är den helt felaktigt, se sidorna 11 och 12 i denna skrift. Verserna skall vara med och klammerna tas bort!
19:15*	att hava <i>utverkat</i> åt sig <i>den konungsliga värdigheten</i> , ist. f. att hava fått riket		ist. f. en sten (KJV), (Hälleberg , Karl XII). Obs! satsen skall inte vara inom parentes. Den skall vara med!		
19:45	driva ut dem som sålde och köpte	1:43	Och <i>Jesus</i> sade till honom		
19:46	mitt hus <i>skall vara</i> ett bönehus, ist. f. är	1:51	säger jag eder: Härefter		
20:13	älskade son; när de få se honom	2:4*	svarade henne: <i>Låt mig vara, moder;</i> ist. f. Kvinna, vad har jag med dig att göra?	8:2	till helgedomen, och allt folket kom till honom; och han satte sig och lärde dem
20:23	sade till dem: Varför fresten I mig?	2:22	han hade sagt dem detta		
20:30	i ordningen henne till hustru och dog desslikes barnlös	3:13	Människosonen, som <i>var</i> i himmelen, ist. f. är	8:3	fariséerna <i>dit</i> en kvinna, ist. f. till honom
20:31	och därefter tog henne den tredje	3:15	tror <i>skall</i> i honom ist. f. på		
20:32	Slutligen, efter dem alla , dog ock		honom skall icke förgås, utan	8:9	de hörde detta och kände sig överbevisade av samvetet , gingo de
21:4	<i>bland gåvorna</i> , ist. f. Guds offer	3:25	Johannes lärjungar och <i>en jude</i> ,		
21:23	Men ve dem		ist. f. judar	8:10	Var äro <i>de andra?</i> ist. f. Kvinna ,
22:14	och de tolv	3:36*	som icke <i>hörsammar</i> Sonen, ist. f. tror	8:16	var äro dina åklagare? med mig är <i>han</i> , ist. f. Fadern
22:16	att jag icke <i>mer</i> skall <i>fira denna högtid</i> , ist. f. att jag härefter icke skall äta därav	4:11*	då det <i>friska</i> vattnet, ist. f. levande	8:20	<i>han</i> ist. f. Jesus
				8:29	med mig; <i>han</i> ist. f. Fadern
22:22	<i>Ty</i> Människosonen ist. f. Och	4:42	världens Frälsare, Kristus	8:35*	i huset <i>för alltid</i> ; sonen <i>får</i>
22:31	Och Herren sade Simon,	4:46	<i>han</i> ist. f. Jesus		förbli <i>där för alltid</i> ,
22:37	på mig måste ännu fullbordas	4:53*	din son <i>får leva</i> , ist. f. lever		ist. f. i huset till evighet ;
					sonen förbliver till evighet
22:53*	och <i>nu råder</i> mörkrets	5:3	förtvinade, som väntade på att vattnet skulle uppröras	8:38	Jag talar, vad jag har sett hos min Fader; så gören ock I, vad I haven <i>hört</i> av eder fader. ist. f. och I gören det I har sett hos eder fader.
22:61	Förrän hanen <i>i dag</i> har galit				
22:62	<i>han</i> ist. f. Petrus	5:4	Ty en ängel steg tidtals ned i dammen och upprörde vattnet. Den som nu först steg ned i vattnet, sedan det hade blivit upprört, han blev frisk, med vilken sjukdom han än var behäftad.	8:43*	I icke <i>stån ut med</i> att höra, ist. f. kunnen
22:64	slog honom i ansiktet och frågade				
22:68	så svaren I mig icke, ej heller släpper I mig			9:4	dagen varar, måste <i>vi</i> göra <i>dens</i> gärningar, som har sänt mig, ist. f. Jag måste verka hans verk, som har sänt mig, medan dagen är
23:6	hörde <i>detta</i> , ist. f. nämnas Galileen	5:16	Jesus och sökte att döda honom	9:11	Gå bort till dammen
23:8	hört <i>talas</i> om, ist. f. mycket	5:27	han har desslikes givit honom makt	9:35	Tror du på Människosonen? ist. f. Guds Son?
23:15	skyldig; <i>han har ju</i> sänt <i>honom tillbaka</i> till oss, ist. f. ty jag sände eder till honom			10:13	Den lejde flyr, ty han är ju lejd av mina får, såsom jag sade eder
23:17	Ty han skulle vid högtiden giva dem en fånge lös	5:30	icke min vilja, utan <i>dens</i> vilja, ist. f. Faderns	10:26	
23:23	och deras rop och översteprästernas	6:11	tackade Gud och gav lärjungarna, och lärjungarna delade ut	10:38	om I <i>än</i> icke tron mig; då skola I <i>fatta och förstå</i> att Fadern är i mig, ist. f. om I icke viljen tro mig, på det att I mån veta och tro , att Fadern är i mig
23:38	en överskrift, skriven med grekiska, latinska och hebreiska bokstäver	6:14	<i>han</i> ist. f. Jesus		
23:42	han till Jesus: Herre	6:40	<i>min Faders</i> vilja, ist. f. hans		
23:43	<i>Han</i> ist. f. Jesus	6:47	som tror på mig han har evigt liv		
24:1	hade tillrett, och några med dem	6:58	det edra fäder		
24:16*	ögon voro tillslutna , ist. f. hindrade	6:63	jag <i>har talat</i> till eder, äro ande, ist. f. talat	11:10*	ty han har då <i>intet som lyser</i> honom, ist. f. ty Ijuset är icke i honom
24:17	gåån här? <i>Då stannade de och sågo</i> bedrövade <i>ut</i> . ist. f. gåån här, och är bedrövade?	6:65	av min Fader	11:41	de bort stenen från stället, där den döde låg
24:36	<i>han</i> ist. f. Jesus	6:66*	<i>För detta tals</i> skull drogo sig många, ist. f. Ifrån den tiden	11:55*	för att <i>helga</i> sig. ist. f. rena
24:38*	uppstigat <i>tvivel</i> , ist. f. sådana tankar	6:69	att du <i>Guds Helige</i> , ist. f. Kristus, den levande Gudens Son	12:41	<i>kunde</i> Esaias säga, <i>eftersom</i> han <i>hade sett</i> hans härlighet, ist. f. sade Esaias, när han såg hans härlighet
24:49	kvar här i staden Jerusalem	7:26	att denne är Messias? ist. f. denne i sanning är Kristus?	12:47	hör mina ord, men icke <i>håller dem</i> , ist. f. tror
24:51*	dem, <i>försvann</i> han, ist. f. skiljdes	7:38*	tror på mig, av hans innersta... flyta fram, såsom skriften säger, ist. f. tror på mig, såsom Skriften säger , av hans (annorlunda ordföljd)	13:18	Den som åt <i>mitt</i> bröd, han lyfte, ist. f. brödet med mig
24:53	helgedomen prisade och lovade Gud. Amen				
Johannes Evangelium					
1:27	efter mig, vilken har varit före mig	7:50	besökt honom om natten		
1:28	<i>Betania</i> ist. f. Betabara				
1:29	<i>han</i> ist. f. Johannes				

14:4	Och vägen, <i>som leder dig</i> jag går, den veten I. ist. f. Och vart jag går, veten I, och vägen veten I	3:21	Gud har talat genom sina <i>fortnida</i> heliga profeters mun. ist. f. Gud har talat genom alla sina heliga profeters mun från världens begynnelse	8:37	Då sade Filippus: Om du tror av allt ditt hjärta, så må det ske. Han svarade och sade: Jag tror, att Jesus Kristus är Guds Son (KJV)
16:3	så skola de göra eder , därför	3:22	Moses har ju sagt till fäderna : En profet skall Herren, eder Gud låta uppstå	9:5	Vem är du, Herre? <i>Han</i> svarade: ist. f. Herren... som du förföljer; dig är svårt att spjärna emot udden
16:16	I sen mig icke <i>mer...</i> och I fån se mig, ty jag går till Fadern	3:25	som Gud slöt med <i>edra</i> fäder, ist. f. våra	9:6	Då skalv han och bävade och sade: Herre, vad vill du, att jag skall göra? Herren sade till honom: Stå nu upp
16:23	<i>Vad</i> I bedjen Fadern <i>om</i> , det skall han giva eder i mitt namn. ist. f. Allt det I bedjen Fadern i mitt namn , det skall han giva eder.	3:26	Gud låtit sin <i>tjänare</i> uppstå ist. f. Son, Jesus	9:8	kunde han icke mer se <i>något</i> , ist. f. någon
16:29	hans lärjungar till honom	4:8	I folkets råds herrar och äldste i Israel	9:19	Därefter var <i>han</i> några dagar ist. f. Saulus
17:12	När jag var med dem i världen , bevarade	4:27	de församlade sig i <i>denna stad</i> mot din helige <i>tjänare</i> ist. f. Son	9:20	predika om <i>Jesus</i> ist. f. Kristus
17:17	Helga dem i <i>sanningen</i> , ist. f. din sanning	4:36	<i>Josef</i> ist. f. Josef	9:25	togo <i>hans lärjungar</i> honom en natt, ist. f. lärjungarna
17:21	jag är i dig, också de må vara ett i oss	5:24	När översteprästen och tempelvaktens	9:26	När <i>han</i> sedan kom, ist. f. Paulus
18:40	Då skriade de alla åter	5:28	Vi hava <i>ju</i> allvarligen förbjudit, ist. f. Har vi icke allvarligen förbjudit	9:28	predikade frimodigt i Herrens Jesu namn
19:3	<i>Sedan trädde de fram till honom</i> och sade	5:33	förbittrade och <i>ville</i> döda dem, ist. f. de började rådslå om att	9:31	och <i>den</i> blev uppsyggt ist. f. och de blev uppsyggt ... växte till genom den Helige Andes tröst och <i>förmaning</i>
19:7	och efter <i>den lagen</i> måste han dö, ist. f. vår	5:34	föra ut <i>männen</i> , ist. f. apostlarna	10:6	ett hus vid havet; han skall säga dig vad du skall göra
19:11	Jesus svarade <i>honom</i>	6:3	äro fulla av <i>ande</i> , ist. f. den Helige Ande	10:7	hade talat med <i>honom</i> ist. f. Kornelius
19:13	Pilatus hörde <i>de orden</i> , ist. f. detta tal	6:8	Stefanus, som var full av <i>nåd</i> och kraft, ist. f. tro	10:11	och <i>någoting</i> komma ned, som <i>liknade</i> en stor linneduk, ist. f. och ett fat (käril i grtx) komma ned till honom ; såsom en stor linneduk
19:39	<i>honom</i> ist. f. Jesus	6:13	upphör icke att tala hädiska ord emot	10:12	fyrfota djur och vilddjur
20:17	icke farit upp till min Fadern	6:17	som Gud med ed hade givit Abraham	10:14	aldrig ätit något <i>oheligt</i> och orent, ist. f. allmänt
20:29	Eftersom du har sett mig, <i>tror du?</i> ist. f. Tomas, tror du.	6:18	en <i>ny</i> konung ist. f. annan	10:16	sedan blev <i>duken</i> ist. f. fatet (käril i grtx)
21:25	som då bleve skrivna. Amen	6:30	öknen vid berget Sinai en Herrens ängel i en brinnande	10:21	ned till männen som voro sända från Kornelius till honom
	Apostlagärningarna	6:31	<i>hördes</i> Herrens röst, ist. f. kom Herrens röst till honom	10:23	Dagen därefter <i>stod han upp</i> och begav <i>sig</i> , ist. f. Dagen därefter for Petrus
1:14	höll endräktigt ut i bön och åkallan	6:32	dina fäders Gud, Abrahams Gud , Isaks Gud	10:25*	ned för hans fötter och tillbad honom
1:25	till att få den <i>plats såsom tjänare</i> och apostel, ist. f. till att få sin lott i denna tjänst och detta apostlaämbete	6:37	profet skall Herren, eder Gud låta... som är mig lik; honom skolen I höra	10:30	<i>förrättade</i> i mitt hus <i>den bön</i> , som <i>man beder</i> vid nionde timmen, ist. f. fastade jag och bad i mitt hus vid nionde timmen
2:1	vorode alla endräktigt tillsammans	6:43	och guden <i>Romfas</i> stjärna, ist. f. och eder gud Remfans stjärna	10:32	vid havet; när han kommer, skall han tala till dig
2:30	av hans livs frukt <i>sätta en konung</i> på hans tron, ist. f. av hans länds frukt efter köttet uppväcka Kristus till att sitta på hans tron	6:48	den Högste bor icke i <i>hus</i> , ist. f. tempel	10:33	befallt av <i>Herren</i> ist. f. Gud
2:31	att <i>Messias</i> icke skulle lämnas <i>åt dödsriket</i> , ist. f. hans själ icke var övergiven i (KJV)	7:5	kom så ned till <i>huvudstaden</i> i Samarien, ist. f. en stad	10:48	döpa dem i <i>Jesu Kristi</i> namn, ist. f. Herrens
2:38	i Jesu Kristi namn till <i>edra</i> synders (syndernas) förlåtelse	7:10	Denne är <i>vad man kallar</i> Guds <i>stora</i> kraft, ist. f. Denne är Guds kraft, vilken är stor	11:9	Vad Gud har förklarar för rent , ist. f. renat
2:41	De som då med glädje togo emot hans ord	7:18	som <i>Anden</i> blev given, ist. f. den Helige Ande	11:11	framför huset, där <i>vi voro</i> . ist. f. jag var
3:1	Johannes gingo tillsammans upp	7:22	bed till <i>Herren</i> ist. f. Gud		
3:11	Då <i>han</i> nu höll sig till Petrus, ist. f. Då den lame mannen som blivit helad , höll sig till Petrus	7:23*	du är förgiftad av ondska , ist. f. full av bitterhetens galla		
3:18	<i>hans Smorde</i> ist. f. Kristus				
3:20	att han sänder <i>den Messias, som han utsett åt eder</i> , nämligen Jesus. ist. f. att han sänder eder Jesus Kristus, som förut är predikad för eder				

11:12	utan att göra någon åtskillnad mellan folk och folk. ist. f. tivla	17:5	grepos judarna av nitälskan och togo med sig allehanda dåligt folk ifrån gatan , ist. f. blev de otrogna judarna upptända av avund (KJV) och togo med sig illasinnade dagdrivare	20:32	Och nu, bröder , anbefaller
11:13	denne hade sagt till honom : Sänd åstad några män till	17:13	också där folket och väckte oro bland dem	21:8	begåvo vi oss, som voro med Paulus , därifrån
11:16	döpte eder med vatten, men I skolen bliva döpta i den Helige Ande	17:23	<i>Om just detta väsende</i> , som I sålunda dyrken utan att känna <i>det</i> , är <i>det jag kommer med budskap</i> till eder. ist. f. Den I dyrken ovetande, honom förkunnar jag för eder	21:20 21:22	prisade de <i>Gud</i> , ist. f. Herren Helt visst skall mycket folk komma tillsammans , ty de få nog höra
11:25 11:28	<i>han</i> ist. f. Barnabas kom också på kejsar Klaudius' tid	17:26	<i>skapat</i> människosläktets alla folk, <i>alla från en stamfader</i> , ist. f. gjort människosläktets alla folk av ett blod	21:25 22:9 22:16	skrivit till dem, att de icke behöva hålla sådant, utan endast sågo väl skenet och var förfärad åkalla därvid <i>hans</i> namn, ist. f. Herrens
12:13 12:20	<i>han</i> ist. f. Petrus Men <i>han</i> hade fattat stor ovilja, ist. f. Herodes	17:33*	<i>Med detta besked</i> gick Paulus, ist. f. Och så	22:20 22:25	tillstädes och <i>gillade</i> , ist. f. samtäckte till när <i>de</i> redan hade, ist. f. han
13:19*	till arvedelar åt dem genom lottning	17:30	söka <i>Gud</i> ist. f. Herren men nu <i>bjuder</i> han människorna, ist. f. förkunnar	23:9	en ängel <i>verkligen</i> talat med honom. ist. f. en ängel talat med honom så låtom oss icke strida emot Gud
13:20	<i>förgick en tid</i> av vid pass fyra hundra femtio år. <i>Sedan</i> gav han dem domare, ist. f. under vid pass fyra hundra femtio år, gav han dem domare	18:3	kvar hos dem, och <i>de</i> arbetade <i>tillsammans</i>	23:11 23:12	Var vid gott mod, Paulus sammangaddade sig några av judarna
13:25	<i>Vad I</i> menen mig vara, <i>det</i> är jag icke. ist. f. Den I hållen mig för, den är jag icke	18:5	var Paulus <i>helt upptagen av att förkunna ordet</i> , ist. f. tvingade Anden Paulus	23:15	han i morgon låter föra honom
13:26 13:42	till <i>oss</i> har ordet, ist. f. eder När <i>de sedan</i> gingo <i>därifrån</i> , bad <i>man dem</i> , att de nästa sabbat, ist. f. När nu judarna gick ut ur synagogan , bad hedningarna , att de nästa sabbat	18:7 18:16*	vid namn <i>Titius</i> Justus Och <i>så visade han</i> bort dem, ist. f. han drev	23:30 23:34	anslag förehaves av judarna... talan mot honom. Farväl Sedan <i>han</i> hade läst, ist. f. landshövdingen
14:3	gav vittnesbörd åt sitt nådesord, <i>i det han</i> lät tecken och under ske, ist. f. och	18:17 18:19	Då grepo <i>de</i> alla gemensamt , ist. f. Då grepo alla grekerna Så kommo <i>de</i> till Efesus, ist. f. han	24:1 24:6	med <i>några av</i> de äldste grepo vi honom och ville döma honom efter vår lag
14:17 15:7 15:11	<i>eder, eder, edra</i> ist. f. oss, oss, våra bland <i>eder</i> utvalde mig, ist. f. oss genom Herren Jesu Kristi nåd	18:20	stanna där <i>något</i> längre, ist. f. bliva kvar hos dem en längre tid	24:7	Men översten Lysias kom tillstädes med stor makt och tog honom ur våra händer,
15:17	Herren, han som <i>skall</i> göra detta, ist. f. Herren, han som gör allt detta	18:21	Om Gud vill, skall jag vända tillbaka till eder. ist. f. Jag måste nödvändigt tillbringa den stundande högtiden i Jerusalem; men sedan skall jag, om Gud vill, komma tillbaka till eder (Norm. uppl. 1883)	24:8 24:10	hjudande, att hans anklagare skulle inställa sig inför dig. Och du kan försvarar jag min sak med desto större frimodighet
15:18	<i>såsom han ock vetat det förut</i> av evighet, ist. f. För Gud är hans verk kunnigt ifrån världens begynnelse	18:25 19:4	<i>Jesus</i> ist. f. Herren är på Jesus Kristus	24:13 24:15	kunna <i>de inför dig</i> bevisa det att de döda <i>skola uppstå</i> , ist. f. att de dödas uppståndelse skall ske
15:23	Apostlarna och de äldste, <i>edra</i> bröder, ist. f. och	19:10 19:35	Herrens Jesu stora gudinnan Dianas	24:16	<i>Därför</i> lägger <i>också</i> jag mig vinn, ist. f. Ja, för samma saks skull lägger jag mig vinn
15:24	oro i edra själar, sägande, att I skolen låta omskära eder och hålla lagen,	19:37	smäda <i>vår</i> gudinna eder	24:20	<i>vad</i> orätt <i>de</i> funno mig <i>skyldig till</i> , ist. f. om <i>de</i> funno något orätt hos mig
15:28*	den helige Ande och vi hava nämligen beslutit , ist. f. funnit för gott	19:40	<i>fastän vi icke hava gjort något ont; och någon giltig anledning till denna folkskockning kunna vi icke heller uppgiva.</i> ist. f. då intet skäl föreligger, varmed vi skola kunna försvara denna folkskockning	24:22	<i>Men</i> Felix, ist. f. Då Felix hörde detta
15:33	tillbaka till <i>dem som hade sänt dem</i> . ist. f. apostlarna	20:1*	lärjungarna till sig <i>och talade till dem</i> förmaningens ord	24:23	hålla <i>honom</i> i förvar, ist. f. Paulus... honom till tjänst eller gå till honom
15:34 15:40	Men Silas beslöt att stanna där anbefalld åt Herrens nåd, ist. f. Guds	20:4 20:8	med honom följde ända till Asien där <i>vi</i> voro, ist. f. de	24:24 24:26	tron på Kristus Jesu penningar av Paulus, för att han skulle giva honom lös, översteprästen ist. f. översteprästen
16:6*	de förhindrades nämligen av den helige Ande, ist. f. de var nämligen förbjudna	20:19 20:25	under många tårar predikat om Guds rike	25:2	vistats hos dem högst åtta eller tio dagar, ist. f. mer än
16:7	men Jesu Ande tillstadde, ist. f. Anden	20:29	Ty jag vet		
16:32	förkunnade Guds ord, ist. f. talade Herrens				

25:7	svåra beskyllningar mot Paulus	3:7	<i>Och å andra sidan</i> , om Guds,	11:17	olivträdet <i>safrica</i> rot, ist. f.
25:16	prisgiva någon människa till att förgöras	3:22	ist. f. Ty tro på Jesus Kristus, för alla och över alla		olivträdet rot och fetma
25:18	ingen beskyllning för <i>sådana förbrytelser</i> , ist. f. sådant	3:27	<i>Huru bliver det</i> då med <i>vår</i> berömmelse? ist. f. Var är då berömmelsen? (Norm. uppl. 1883)	11:19	som <i>en del</i> grenar brötos bort, ist. f. Grenarna äro bortbrutna
26:7	o konung Agrippa	4:1	Vad skola vi då säga <i>om</i> Abraham, <i>vår stamfader</i> efter köttet? ist. f. Vad skola vi då säga, att Abraham, <i>vår fader</i> , har uppnått efter köttet?	11:21	<i>så skall</i> han icke heller <i>skona</i> dig. ist. f. så betänk, att han kanske icke heller skonar dig
26:14	hörde då en röst <i>säga till mig</i> på Hebreiska, ist. f. tala till mig och säga	4:11	rättfärdighet tillräknas dem också	13:9	icke stjäla, du skall icke bära falskt vittnesbörd
26:16	vittne, <i>som skall vittna</i> både om huru du <i>nu</i> har sett <i>mig</i> och om huru jag <i>vidare</i> skall uppenbara <i>mig</i> för dig. ist. f. vittne om det du har sett, och desslikes om det jag ännu för dig skall uppenbara.	4:15	<i>Vad</i> lagen kommer åstad är <i>ju vredesdom</i> ; <i>men</i> där ingen lag, ist. f. Ty lagen kommer åstad vrede , ty där ingen lag	13:11	som <i>I</i> veten, ist. f. vi veta... stunden är inne för <i>eder</i>
26:17	hedningarna. Ty till dem sänder, ist. f. till vilka jag nu sänder	4:16*	icke blott för <i>dem</i> som <i>hörde till lagens folk</i> , utan ock för <i>dem</i> som <i>allenast hade</i> Abrahams tro ist. f. icke allenast för den som är av lagen , utan ock för den som är av Abrahams tro	14:4	<i>ty Herren</i> är mäktig ist. f. Gud
26:25	Men <i>Paulus svarade</i> , ist. f. han sade	5:2	tillträde i tron	14:6	(dag) för Herren, och den som icke aktar på någon dag, han gör det för Herren
26:30	Och när han hade talat detta , stod konungen upp	6:11	i Kristus Jesus, vår Herre	14:9	har Kristus dött och åter blivit levande, ist. f. är Kristus både död och uppstånden och åter blivit levande
27:2	skulle <i>anlöpa provinsen</i> Asiens kuststäder. ist. f. för att segla längs efter Asiens kust	7:14*	lagen är andlig, men jag är <i>av köttslig natur</i>	14:10	alla en gång stå inför <i>Guds</i> domstol. ist. f. Kristi
27:16	hette <i>Kauda</i> ist. f. Klauda	7:25	Gud <i>vare tack</i> genom, ist. f. Jag tackar Gud genom	14:19	<i>Vi vilja alltså</i> fara efter, ist. f. Så låt oss nu fara efter
27:19	kastade <i>de</i> med egna händer, ist. f. vi	8:1	som äro i Kristus Jesus, de som icke vandrar efter köttet, utan efter Anden	14:21	en stötesten, eller varav han tager anstöt eller bliver svag
27:34	Ty på , (ist. f. från) ingen av <i>eder</i> skall ett huvudhår <i>gå förlorat</i> , ist. f. falla	8:11	uppväckte Kristus <i>Jesu...</i>	15:7	upptagit <i>eder</i> . ist. f. oss
28:16	in i Rom, överlämnade hövitsmannen fångarna åt överhövitsmannen. Men det tillstades Paulus	8:34	Kristus <i>Jesu...</i> den som ock har uppstått	15:8	de omskurna har Jesus Kristus
28:17	<i>han</i> ist. f. Paulus	9:28	<i>Ty dom</i> skall Herren hålla på jorden, en <i>slutdom</i> , som <i>avgör saken</i> med hast. ist. f. Ty han skall fullborda sitt verk och med hast utföra det i rättfärdighet, ty ett hasteligen avslutat verk skall Herren utföra på jorden	15:15	Dock bröder har jag
28:25	Esaias till <i>edra</i> fäder, ist. f. våra	9:31	icke har kommit till <i>någon sådan</i> lag. ist. f. rättfärdighetens	15:16	<i>förätta</i> Kristi Jesu <i>tjänst</i> bland hedningarna, ist. f. vara Jesu Kristi tjänare ibland hedningarna
28:29	Och då han hade sagt detta, gingo judarna bort. Och de tvistade häftigt sinsemellan	9:32	vinnas <i>på gärningarnas väg</i> . De stötte ist. f. vinnas av lagens gärningar. Ty de stötte	15:19	tecken och under, genom Guds Andes kraft
28:30	bodde <i>han</i> ist. f. Paulus	9:33	den som tror på <i>den</i> skall icke, ist. f. honom	15:29	med Kristi evangelii välsignelse
Paulus brev till romarna			10:1	16:3	<i>Priska</i> ist. f. Priscilla
1:6*	kallade <i>och</i> Jesu Kristi <i>egna</i> , ist. f. kallade av Jesus Kristus	10:5	den människa, som <i>övar sådan rättfärdighet</i> , ist. f. gör det	16:5	<i>Asiens</i> ist. f. Akajas
1:7*	<i>jag Paulus, hälsar</i> alla, ist. f. till	10:15	<i>fotstegen av de män</i> , ist. f. deras fötter, som förkunna frid, deras,	16:6	arbetat så mycket för <i>eder</i> , ist. f. oss
1:16	blyges icke för Kristi evangelium	10:17	<i>i kraft av Kristi</i> ord. ist. f. genom Guds ord	16:8	<i>Ampliatius</i> , ist. f. Amplias
1:20	makt och <i>gudomshärlighet</i> , ist. f. gudom	11:6	icke mer nåd. Är det av gärningar, så är det icke mer nåd; annars är gärning icke mer gärning	16:16	<i>Alla</i> Kristi församlingar hälsa <i>eder</i>
1:29	allt slags orättfärdighet, otukt			16:18	Herre Jesus Kristus
1:31	utan kärlek till sina egna, eller opålitliga (Karl XII), (oförsonliga , KJV),			16:24	Vår Herres, Jesu Kristi, nåd vare med eder alla. Amen
2:8	dem som äro <i>genstridiga</i> , ist. f. stridslystna			Paulus första brev till korintierna	
2:16	<i>Ja, så skall det befinnas vara</i> på den <i>dag</i> , då Gud, enligt det evangelium <i>jag förkunnar</i> , genom Kristus Jesus <i>dömer</i> över vad som är fördolt hos människorna. ist. f. På den dagen , när Gud skall döma över människornas hemligheter, genom Jesus Kristus, efter mitt evangelium			1:4	Jag tackar min Gud
				1:15	att <i>I</i> haven <i>blivit döpta</i> i mitt namn, ist. f. att jag haver döpt i mitt namn
				1:23	för <i>hedningarna</i> en dårskap, ist. f. grekerna
				1:28	i världen var svagt, det utvalde Gud, ist. f. var ringa och föraktat i världen har Gud utvalt

1:29	<i>Ty han ville icke, att något kött skulle kunna berömma sig inför Gud. ist. f. på det att intet kött skall kunna berömma sig inför honom</i>	10:11	<i>Men detta vederfors, ist. f. Allt</i>	16:22	har Herren Jesus Kristus kär
2:4	framställdes icke med övertalande <i>visdomsord</i> , ist. f. ord efter mänsklig visdom	10:28	Detta är <i>offerkött</i> ist. f. offrat åt avgudar... samvetets skull, ty jorden är Herrens och allt, som därpå är	16:23*	Herren Jesu Kristi nåd
2:13	sådana ord, som <i>Anden</i> , ist. f. den Helige Ande	11:2	Bröder , jag prisar eder	16:24	i Kristus Jesus. Amen
3:3	och kiv och splittringar	11:11*	varken kvinnan <i>är till</i> utan mannen eller mannen utan kvinnan. ist. f. varken mannen utan kvinnan, eller kvinnan utan mannen (ordningsföljden)	2 Korintierbrevet	
3:4	till Apollos, ären I icke då <i>lika hopen av människor?</i> ist. f. köttsliga?	11:14	Eller lär icke själva naturen	1:12	vandrat i <i>Guds helighet</i> och renhet, ist. f. i enfald och Guds renhet
4:6	lära eder detta: Icke tänka utöver vad skrivet är	11:21*	den <i>andre får för mycket</i> , ist. f. är drucken	1:14	på <i>vår</i> Herre Jesu dag. ist. f. på Herrens Jesu dag
5:4	Herren Jesu Kristi namn... med vår Herre Jesu Kristi kraft	11:24	tackade <i>Gud</i> och bröt det och sade: Detta är min lekamen, som varder <i>utgiven</i> för eder. ist. f. tackade, bröt det och sade: Tagen, äten. Detta är min lekamen, som för eder brytes	1:24*	Denna vers är satt felaktigt inom parentes. Den skall vara med.
5:7	Rensen fördens skull bort... som är slaktat för oss nämligen Kristus	11:26	och dricken <i>kalken</i> ist. f. denna kalk	2:16	lukt från död till död, ist. f. dödens lukt till döden... lukt från liv till liv, ist. f. livets lukt till liv
6:11	rättfärdiga i Herrens, Jesu <i>Kristi</i> , namn	11:29	den som äter och dricker utan att <i>göra åtskillnad mellan</i> Herrens lekamen och <i>annan spis</i> , han äter och dricker en dom över sig. ist. f. den som ovärdigt äter och dricker, han äter och dricker en dom över sig, då han icke dömer rätt om Herrens lekamen	4:6	strålar fram i Jesu Kristi
6:20	i eder kropp och i eder ande, vilka tillhöra Gud	12:1*	<i>huru med dem förhåller sig.</i> ist. f. icke lämna eder i okunnighet	4:10	bära vi Jesu döds märken på vår kropp, ist. f. bära vi Herre Jesu död i vår kropp
7:5	ledighet till fastan och bönen	12:31	nådegåvor, som äro de <i>största</i> , ist. f. yppersta	4:14	han skall ock uppväcka oss <u>med Jesus</u> , ist. f. genom Jesus
7:11*	(om hon likväl skulle skilja sig, så förblive hon ogift eller förlike sig åter med mannen) Finns det ett samband att denna vers liksom textstycket Joh. 7:53-8:11, sätts inom parentes av somliga? Denna vers ska vara med och sålunda inte vara satt inom parentes.	14:18	Gud vare tack, ist. f. Jag tackar min Gud	4:18*	icke <i>hava till ögonmärke</i> , ist. f. icke ser efter
7:14	helgad i och genom sin man, <i>då han är en broder</i>	14:34	<i>Såsom kvinnorna tige i alla andra de heligas församlingar, så må de ock tige i edra församlingar.</i> ist. f. Edra kvinnor tige i församlingarna	5:13*	varit från våra sinnen så har det varit i <i>Guds tjänst</i> , ist. f. varit utom oss, så äro vi det för Gud (Norm. uppl. 1883)
7:17	ställning, vari <i>Gud</i> har kallat, ist. f. Herren	15:19*	hava i Kristus haft vår hopp och <i>därav intet bliver</i> , ist. f. Om vi endast i Kristus haft vårt hopp	5:17	Det gamla är förgånget; se, <i>något</i> nytt har <i>kommit</i> , ist. f. se, allt har blivit nytt
7:34	och så är hans hjärta delat. Likaså ägnar den kvinna, som <i>icke längre är gift eller som är jungfru</i> , sin omsorg ist. f. Och det är en skillnad mellan en hustru och en jungfru. Den kvinna, som är ogift, aktar på	15:20	uppstått från de döda <i>såsom</i> förstlingen av, ist. f. och blivit	5:18	genom Jesus Kristus
7:39	hustru är bunden genom lag	15:29	döpa sig för <i>deras skull</i> , ist. f. de döda	6:1*	icke <i>så</i> mottaga Guds nåd <i>att det bliver utan frukt</i> , ist. f. icke förgäves mottaga Guds nåd
8:7	<i>som äro vana att ännu alltjämt tänka på</i> avguden, äta köttet såsom avgudaofferkött, ist. f. göra sig ännu samvete för avgudens skull och äta köttet, såsom vore det offrat åt avgudar	15:31	jag i Kristus Jesus, vår Herre, kan berömma <i>mig av eder, mina bröder</i> ist. f. vid vår berömmelse, som <u>jag har i Kristus Jesus</u> , vår Herre	6:5*	svält ist. f. fastor
9:1	Är jag icke fri? Är jag icke en apostel? Har jag icke sett Jesus, vår Herre? ist. f. Är jag icke en apostel? Är jag icke fri? Har jag icke sett Jesus Kristus , vår Herre?	15:44*	sås en <i>sjalisk</i> kropp, finnes en <i>sjalisk</i> kropp ist. f. naturlig	6:8*	såsom villolärare, <i>då</i> vi dock äro sannfärdiga, ist. f. såsom villolärare och dock sannfärdiga
9:18	förkunnar Kristi evangelium	15:47	den andra människan är Herren av himmelen	6:10*	såsom <i>utblottade på allt</i> , ist. f. såsom intet havande
9:20	har jag, <i>som själv icke står under lagen</i> , blivit, såsom	15:55	Du <i>död</i> var är din seger? ist. f. dödsrike	6:14*	ok tillsammans med dem som icke tro; <i>det bleve omaka par</i>
10:1	jag vill <i>säga</i> eder detta, ist. f. jag vill icke dölja för eder	16:19	<i>Priska</i> ist. f. Priscilla	6:16	<i>Vi</i> äro ju ett, ist. f. I ären ett

11:27* *svält* ist. f. **fastor**

11:31 Herren Jesu Gud och Fader, ist. f. Vår Herres, Jesu **Kristi**, Gud och Fader

12:1 *Jag måste ytterligare* berömma mig. ist. f. **Att** berömma mig är förvisso icke nyttigt

12:9 *kraften* ist. f. **min kraft**

12:11 till en dåre, **i att berömma mig**

13:2 var hos eder, **och skriver det nu frånvarande**

13:6* ej *hålla provet*, ist. f. icke är **odugliga** (förkastade, KJV)

13:11* *förmana* ist. f. **uppmuntren**

13:13 med eder alla. **Amen**

Paulus brev till Galaterna

1:3* ifrån Gud, *vår Fader*, och ifrån Herren Jesus Kristus, ist. f. av Gud, **Fadern**, och av *vår Herre*, Jesus Kristus

1:6* *nytt evangelium* ist. f. **annat**

1:8 *evangelium i strid* ist. f. **annorlunda**

1:15* när *han* ist. f. **Gud**

1:18 *Cefas* ist. f. **Petrus**

2:7 *Cefas* ist. f. **Petrus**

2:14 *Cefas* ist. f. **Petrus**

3:1 vem har så *dårat* eder, ist. f. vem har **tjusat** eder, **så att I icke skulle lyda sanningen**

3:7* de som *låta det bero på* tro, ist. f. de som **är av** tron

3:9* de som *låta det bero på* tro, ist. f. de, som **är av** tron

3:12 i lagen *beror det icke på* tro; tvärtom heter det: Den som, ist. f. lagen **är icke av tro**, utan det heter: Den **människa**

3:17 Ett *förordnande*, som Gud redan har givit gällande kraft, ist. f. Ett **testamente**, (eller förbund) som förut var av Gud stadfäst med avseende **på Kristus**

4:6 sänt i *våra* hjärtan, ist. f. **edra**

4:7 så är du arvinge, *insatt därtill av* Gud. ist. f. så är du ock Guds arvinge **genom Kristus**

4:14 mitt kroppsliga *tillstånd då väl hade kunnat innebära en* frestelse *för eder*, ist. f. den frestelse, **som jag led i** mitt kött

4:23* född i *kraft av löftet*, ist. f. **genom**

4:24 de båda kvinnorna *betecknat* två förbund, ist. f. de två kvinnorna **är de två förbunden**

4:26 är **allas** vår

5:1 *För att vi skola vara fria*, ist. f. **Stå därför fasta i den frihet**

Vilken Bibel?

5:19 de äro **äktenskapsbrott**, otukt

5:25* om vi nu *hava liv genom* **ande**, ist. f. om vi nu **leva i Anden**

6:15 Ty *det kommer icke an på om någon* är omskuren eller oomskuren, ist. f. Ty **i Kristus** gäller **varken** omskärelse eller förhud

6:17 jag bär **vår Herres**

Paulus brev till Efesierna

1:18 upplysa edra *hjärtans* ögon, ist. f. edert **förstånd**

3:6 den *hemligheten* att hedningarna

3:7 den Guds nåds gåva, ist. f. gåvan **av** den Guds nåd

3:9 fördolt i Gud, alltings skapare, ist. f. som har skapat allting **genom Jesus Kristus**

3:14 mina knän för **Fadern**, ist. f. mina knän för **vår Herres, Jesu Kristi**, Fader

3:16* hans Ande *växer till i* kraft, ist. f. **att I bliver stärkta med** kraft genom hans Ande (Norm. uppl. 1883)

3:21 äran i församlingen *och i* Kristus, ist. f. **genom**

4:6 och i **eder** alla

4:19* i sin *försoffning* hava de, ist. f. sedan de blivit **förstockade**

5:9 ty *ljusets* frukt, ist. f. **Andens**

5:11* mörkrets **ofrukthåriga** gärningar

5:21 varandra i *Kristi* fruktan, ist. f. **Guds**

5:29 såsom *Kristus* gör, ist. f. **Herren**

5:30 av hans kropp, **av hans kött och av hans ben**

6:9 i himmelen finnes den som är Herre *över både dem och* eder, ist. f. **eder Herre är i himmelen**

6:10 För övrigt, **mina bröder**

6:12 världshärskare, som råda här i mörkret, ist. f. som regera **i denna världens** mörker

Paulus brev till Filipperna

3:3 som *genom Guds* Ande tjäna Gud, ist. f. **i Anden** tjäna Gud

3:12* *vinna* ist. f. **gripa**

3:16 vandra *vidare på samma väg*, ist. f. vandra **efter samma regel och hava samma sinne** (Norm. uppl. 1883)

4:1* i Herren *med detta sinne*

4:13 *i honom* som, ist. f. **genom Kristus**

4:23 **Vår Herres**, Jesu Kristi, nåd vare med eder *ande*. ist. f. **alla**

Paulus brev till Kolosserna

1:2 vår Fader, **och Herren Jesus Kristus**

1:3 Vi tacka Gud, **och** vår Herres, Jesu gjort *eder* skickliga, ist. f. **oss**

1:12 vi förlösningen **genom hans blod**, i Kristus **Jesus**

1:14 vi förlösningen **genom hans blod**, i Kristus **Jesus**

1:28 Guds hemlighet, *vilken är* Kristus. ist. f. Guds hemlighet, **och av Fadern och av Kristus** (KJV)

2:11 eder köttsliga kropp, ist. f. köttets **syndakropp**

2:17* men *verkligen* själ *finnes hos* Kristus, ist. f. men **kroppen** själ **är i** Kristus

2:18 och gör sig stor *med sina syner*, ist. f. **i de ting, som han aldrig har sett**

3:6 kommer Guds vrede **över olydnadens barn** (KJV)

3:13 Såsom *Herren* har förlåtit, ist. f. **Kristus**

3:14* fullkomlighetens *sammans* *hållande* band

3:15 låten *Kristi* frid, ist. f. **Guds**

3:16 tacksägelse till *Guds* ära, ist. f. **Herrens**

3:22 hjärta, i *Herrens* fruktan, ist. f. **Guds**

3:24 den *herre I* tjänen, ist. f. **ty I** tjänen **Herren**

4:8 få veta, huru det är med *oss*, ist. f. **eder**

4:10* tagen *vänligt* emot honom

4:12 och *fullt vissa*, ist. f. **uppfyllda**

4:18 Nåd vare med eder. **Amen**

Paulus första brev till Tessalonikerna

1:1 Nåd och frid **av Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus**

2:19 Herre Jesus **Kristus**

3:2* Guds tjänare **och vår medhjälpare**

3:11 Herre Jesus **Kristus**

3:13 Herre Jesu **Kristi**

5:3 **Ty** bäst de säga

5:27 alla de **heliga** bröderna

5:28 nåd vare med eder. **Amen**

Paulus andra brev till Tessalonikerna

1:2 ifrån Gud, **vår Fader**

1:8 Herre Jesu **Kristi** evangelium

1:12 vår Herre Jesu **Kristi** namn

2:2 vare sig genom någon *ande ingivelse...* som om *Herrens* dag, ist. f. **Kristi**

2:3 *Laglöhshetens* ist. f. **syndens**

2:4 tager sitt säte i Guds tempel **såsom en Gud**

2:7* allenast måste *den* som ännu håller tillbaka, ist. f. **han**

2:8 skall den Laglöse *träda fram*, ist. f. **bliva uppenbar...** skall då Herren *Jesus* döda

3:18 med eder alla. **Amen**

Paulus första brev till Timoteus

1:1 Kristus Jesus, ist. f. **Herren** Jesus Kristus

1:2 Fadern ist. f. **vår** Fader

1:4 än *främja den* Guds *ordning, som kommer till fullbordan* i tron. ist. f. än **gudlig uppbyggelse** i tron

1:17 osynlige, ende **vise** Guden

2:7 med sanning i **Kristus**

3:3 icke våldsam, **icke lysten efter slem**(eller orättfärdig) **vinning**

3:16 gudaktighetens hemlighet: *han* ist. f. **Gud**

4:10 därför arbeta och *kämpa* vi, ist. f. **bliva smädade**

4:12 i kärlek, **i ande**

5:9* Såsom *församlingsänka*

5:21 och Kristus Jesus, ist. f. och **Herren** Jesus Kristus

6:5 till vinning. **Drag dig ifrån sådana**

6:7 *just därför* att vi icke kunna föra något, ist. f. **och klart är**, att vi icke **heller** kunna föra något

6:12* *sök att vinna* det eviga livet, ist. f. **grip**

6:17 rikedomar, utan till **den levande Guden**

6:19 vinna det *verkliga* livet, ist. f. **eviga**

6:21 vare med *eder*. ist. f. **dig. Amen**

Paulus andra brev till Timoteus

1:11 och **hedningarnas** lärare

2:14 inför *Gud* ist. f. **Herren**

2:19 åkallar *Herrens* namn, ist. f. **Kristi**

3:14 av *vilka* du har lärt det, ist. f. **vem**

4:1 och Kristus Jesus, ist. f. **Herren** Jesus Kristus

4:22 Herren **Jesus Kristus** vare... Nåd vare med eder. **Amen**

Paulus brev till Titus

1:4 Nåd, **barmhärtighet**, frid... och **Herren** Jesus Kristus

3:15 Nåd vare med eder alla. **Amen**

Paulus brev till Filemon

v.6 *vi* hava i Kristus. ist. f. **I** haven i Kristus **Jesus**

v.7 Ty *jag* har, ist. f. **vi**

v.20 hjärta i *Kristus*, ist. f. **Herren**

v.25 **Vår** Herres... med eder ande. **Amen**

Brevet till Hebréerna

1:3 sedan han **genom sig själv** hade utfört en rening från **våra** synder

1:6 Likaså *säger han med tanke på den tid, då han åter skall låta*, ist. f. **Och åter, då han**

2:7* honom *till herre* över dina händers verk

2:11* helgade hava nämligen alla en och samme fader, ist. f. **är alla av en**

3:1 överstepräst, **Kristus** Jesus

3:10* de *ville icke veta av* mina vägar. ist. f. **kände icke**

3:16* *vilka voro då de som* förbittrade honom, fastän de hade hört *hans ord? Var det icke alla de*, ist. f. **Ty somliga, som** hörde den, förbittrade honom, **men icke alla**

4:8* skulle *Gud* ist. f. **han**

5:7* bönhörd *och tagen ur sin ångest*, ist. f. **för sin gudsfruktans skull** (Norm. uppl. 1883)

7:3* och *likställes med* Guds Son, ist. f. **vorden** (gjord) **lik**

7:4* *vår stamfader* Abraham, ist. f. **patriarken**

7:14 *präster*, ist. f. **prästadöme**

7:21 präst till evig tid' **efter Melkisedekssätt**

7:25* lever alltid *för att mana gott* för dem, ist. f. **och beder alltid** då andra **präster**

8:4 deras synder **och deras överträdelser** skall jag

10:9 jag kommer för att göra, **o Gud**, din vilja

10:12* offer för synderna, sitter han *för beständigt* på, ist. f. offer för synderna, **som gäller evinnerligen**

10:30 vedergälla det, **säger Herren**

10:34 bliver bestående **i himmelen**

10:38 *min* rättfärdige skall leva, ist. f. **den**

11:4* och genom *tron* talar han ännu, ist. f. **detta**

11:7* *from förtröstan* byggde en ark, ist. f. **helig fruktan**

11:11 för en avkomma, **och hon födde**

11:13 sett det i fjärran **och trott därpå**

11:34* *dämpade* eldens kraft, ist. f. **släckt ut**

12:2* Jesus trons *hövdning* och fullkomnare, ist. f. **upphovsman**

12:7 Det är *till eder fostran*, som I fån utstå lidande, ist. f. **Om I nu** liden aga,

12:15* *giftig* rot skjuter skott, ist. f. **bitter**, och bliver till fördärv, så att *menigheten*, ist. f. **många**

12:17* han kunde nämligen icke *vinna någon ändring*, ist. f. ty han **fann icke rum till sinnesändring** (Norm. uppl. 1883)

12:20 (djur) skall det stenas **eller skjutas ihjäl**

12:28 *så låtom oss vara tacksamma. På det sättet* tjäna vi Gud, honom till behag, med *helig fruktan* och *räddhåga*. ist. f. **hava vi nåd, genom vilken** vi tjäna Gud, honom till behag, med **vörndad** och fruktan

13:21 han verke i *oss*, ist. f. i **eder**

13:23 att *vår* broder Timoteus, ist. f. brodern Timoteus

Petrus första brev

1:12 sig själva, utan *eder*, ist. f. **oss...** i **helig ande**, ist. f. **den Helige Ande**

1:22 i lydndad för sanningen, **genom Anden**

1:23 Guds levande ord, som förbliver **evinnerligen**

1:24 all *dess* härlighet, ist. f. **människors**

2:2 nyfödda barn, så längten efter att få den *andliga* oförfalskade mjölken, på det att I genom den mån växa upp *till frälsning*. ist. f. Och åstunden såsom nyfödda barn **ordets** oförfalskade mjölk, för att ni genom den mån växa upp. (KJV)

2:18* utan också de *obilliga*, ist. f. **vrånga**

2:19* *om någon med honom för ögonen* *tåligt*, uthärdar, ist. f. **om någon för samvetets skull**

2:21 led för *eder* och efterlämnade åt *eder*, ist. f. **oss**

2:24* upp på *korsets* trä

2:25 Ty I *gingen vilse* såsom får, ist. f. **voren** såsom **vilsegångna** får

3:8 barmhärtiga, *ödmjuka*, ist. f. **vänliga**

3:13 något ont, om I *nitälsken* för det som är gott, ist. f. **faren efter**

3:14* Hysen ingen fruktan för dem, ist. f. Frukt icke för deras **hotelser**

3:15 Herren *Kristus*, ist. f. **Gud**

3:18* men *till* anden blev han gjord levande, ist. f. men **levandegjord** i Anden

3:20 när Guds långmodighet gav dem anstånd, ist. f. när Gud **en gång bidade** och hade tålmod

3:21 Efter denna förebild bliven nu ock I frälsta *genom vatten - nämligen* genom ett dop, ist. f. **vilket** nu ock frälsar **oss i sin motbild, dopet**

4:1 Kristus har lidit **för oss**

4:14 ty härlighetens Ande, Guds Ande, ist. f. ty Anden, **som är** härlighetens och Guds... viljar då över eder. **Hos dem bliver han smädad, men hos eder prisad**

4:16 utan prisa Gud för *detta namns skull*, ist. f. **för denna delen**

5:2 som I haven I eder vård, **och haven akt på den**

5:8 Varen nyktra och vaken, **ty** eder vedersakare

5:10 i Kristus **Jesus**

5:11 Honom tillhör väldet, ist. f. **äran och makten**

5:14 i Kristus **Jesus. Amen**

Petrus andra brev

1:4* delaktiga av gudomlig natur *och undkomma den förgängelse, som i följd av den* onda begärelsen råder i världen. ist. f. delaktiga av gudomlig natur, **efter att ha flytt det i världen genom lusta** rådande fördärvet

1:21 *utan därigenom* att människor, drivna av den helige Ande, talade, vad som gavs dem från Gud. ist. f. **utan heliga** Guds människor har talat, **rörda** av den Helige Ande

2:2 *lösaktighet* ist. f. **fördärv**

2:4 överlämnade dem åt mörkrets *hålor*, ist. f. **kedjor**

2:5* rättfärdighetens förkunnare, *jämte sju* andra, ist. f. rättfärdighetens predikare, **själv åttonde**

2:10* förakta *andevärldens* herrar, ist. f. **herradömet...** att smäda *andevärldens* härlige, ist. f. **väldigheterna**

Vilken Bibel?

2:12 (djur)fångas och förgås, *på samma sätt skola och dessa* förgås, eftersom de smäda, vad de icke känna till; ist. f. **så skola dessa**, som smäda vad de icke förstå, **genom sitt fördärvade väsen** förgås

2:13 de skola så *bliva bedragna på den lön, som de vilja vinna genom* orättfärdighet. ist. f. **få** orättfärdighetens lön...

2:14* ögon äro fulla av *otukt*, ist. f. **äktenskapsbrott...**Förbannade äro de. ist. f. de är **förbannelsens barn**

2:15 *Beors* son, ist. f. **Bosors**

2:16* stum *arbetsåsninna*, ist. f. stumt **arbetsdjur**

2:17 svarta mörkret är förvarat **till evig tid**

2:18 *som med knapp nöd* rädda sig undan, **dem som i sanning hava undflytt**

2:19* *förgängelsens* trälar, ist. f. **fördärvets**

2:21 *vända tillbaka, bortifrån*, ist. f. **vända sig ifrån**

3:2 som av *edra* apostlar har blivit givet från Herren och Frälsaren. ist. f. som ni har fått av **oss, vi som är** Herrens och Frälsarens apostlar

3:3 bespottare skola komma **med bespottande ord**

3:9 är långmodig mot *eder*, ist. f. **oss**

3:10 skall komma som en tjuv **om natten**

3:12* medan I förbiden och *påskynden* Guds dags tillkommelse, ist. f. medan I vänten och **hastar intill** (KJV) Guds dags tillkommelse

Johannes första brev

1:4 för att *vår* glädje, ist. f. **eder**

1:7 och Jesu **Kristi**, han Sons, blod

2:7 I haven fått höra **ifrån begynnelsen**

2:14 skrivet till eder, *mina* barn, ist. f. **I** barn

2:18 att *en* antikrist skall komma

2:20 den Helige, och I *haven alla kunskap*, ist. f. **veten allt**

2:27 ty vad *hans* smörjelsen lär

3:5 borttaga **våra** synderna

3:14 Den som icke älskar **sin broder**

4:3 bekänner Jesus **Kristus kommen i köttet**

4:19 Vi älska **honom**, därför att han först

5:7 **Ty tre äro de som vittna i himmelen: Fadern, Ordet och den Helige Ande; och de tre äro ett**

5:8 *Ty* ist. f. **Och** tre äro de som vittna **på jorden**

5:9 Detta är *ju* Guds vittnesbörd, *att* han har vittnat, ist. f. **ty** detta är Guds vittnesbörd, **som** han har vittnat

5:13 att I haven evigt liv, *I som tron* på Guds Sons namn. ist. f. att I haven evinnerligt liv, **och på det I skolen tro** på Guds Sons namn

5:21 eder för avgudarna. **Amen**

Johannes andra brev

v.3 ifrån **Herren** Jesus Kristus... vara med **oss** ist. f. **eder**

v.8 så att I icke förloren, ist. f. **vi**

v.9 Var och en som så *går framåt*, ist. f. **avviker...** förbliver i *den läran*, ist. f. i **Kristi** lära

v.13 barn hälsa dig. **Amen**

Johannes tredje brev

v.5 mot bröderna, *och detta jämväl när de komma såsom* främlingar, ist. f. mot bröderna och främlingarna

v.12 och *du* vet, ist. f. **I veten**

v.13* väl mycket *annat* att skriva till dig

Jakobs brev

2:5 utvalt just dem *som i världens ögon* äro fattiga, ist. f. utvalt **de** fattiga i **denna** värld

2:18* Du har *ju* tro? - *Ja*, och jag har *också* gärningar

2:20 tron utan gärningarna är *till intet gagn!*, ist. f. **död**

3:9 välsigna *vi Herren*, ist. f. **Gud**

3:12 Lika litet kan en salt källa giva sött vatten, ist. f. **ingen** källa giver salt **och** sött vatten

3:15* *ja, de onda andarna*, ist. f. **djävulsk**

4:4 I *trolösa avfallingar*, ist. f. I **äktenskapsbrytare och äktenskapsbryterskor**

4:5* den Anden, som *han har låtit, taga* sin boning, ist. f. **tagit**

5:12 icke *hemfallen under dom*, ist. f. icke faller i **iskrymteri**

5:20 så mån I veta, ist. f. **han**

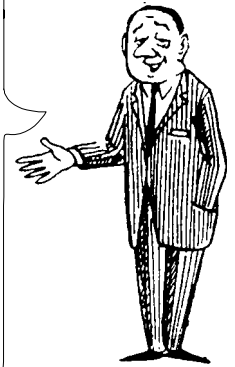
Judas brev

v.1 i Guds, Faderns, *kärlek* och bevarade åt Jesus Kristus, ist. f. som i Gud, Fadern, **äro helgade** och i Jesus Kristus bevarade

v.4	förneka <i>vår ende</i> härskare och herre, Jesus Kristus. ist. f. förneka Gud, som allena är härskare, och <i>vår</i> Herre Jesus Kristus	4:4* gyllene <i>kransar</i> ist. f. kronor 4:10* <i>lägga</i> sina <i>kransar</i> ned, ist. f. kasta sina kronor ned	16:16 <i>Harmagedon</i> ist. f. Armageddon
v.12	skyar, som drivas <i>bort</i> , ist. f. omkring	5:4 att öppna <i>bokrullen</i> eller se, ist. f. boken och läsa den	16:17 i templet i himmelen
v.22	Mot somliga av dem, <i>sådana som äro tvivlande</i> , mån I vara barmhärtiga, ist. f. Och hållen åtskillnad , att I förbarmen eder över somliga	5:9 med ditt blod har du åt Gud köpt <i>människor</i> , ist. f. har köpt oss åt Gud med ditt blod	17:8 och icke <i>mer</i> är, <i>men dock skall komma</i> , ist. f. och icke är, ändock det är
v.23*	och frälsa <i>dem</i> genom att rycka dem ur elden; <i>mot de andra mån I också vara barmhärtiga</i> , dock med fruktan, ist. f. och frälsen andra under fruktan, i det I rycken dem ur elden	5:10* gjort <i>dem</i> åt vår Gud till <i>ett konungadöme</i> och till präster, ist. f. gjort oss åt vår Gud till konungar och präster	17:16 de tio horn, som du har sett, och vilddjuret, ist. f. på
v.25	<i>honom som allena är Gud och som är vår Frälsare genom Jesus Kristus, vår Herre</i> , ist. f. den ende visé Guden, vår Frälsare	5:14 och de tjugofyra äldste föllo ned och tillbådo honom, som lever ifrån evighet till evighet	18:2 ropade med makt och stark röst
		6:1 Kom och se 6:2* och en <i>segerkrans</i> blev honom given, ist. f. krona	18:8 Gud, han som <i>har dömt</i> henne, ist. f. skall döma
		6:3,5,7 Kom och se 6:17 Ty <i>deras</i> vredes stora dag, ist. f. hans	18:20 och <i>I helige och I apostlar</i> , ist. f. och <i>I heliga apostlar</i>
		7:5-8 Från Rubens stam till Josefs stam tecknade	19:1 tillhöra Herren , vår Gud
Johannes uppenbarelse		7:14 <i>Min</i> herre, du vet 7:17 leda dem till <i>livets vattenkällor</i> , ist. f. levande	19:5 I hans tjänare, och I , som frukten
1:5	den förstfödde <i>bland</i> de döda, ist. f. ifrån	8:7 Och den förste ängeln stötte 8:13 höra en <i>örn</i> ist. f. ängel 9:7* <i>kransar</i> ist. f. kronor	19:7* Lammets bröllop, och dess <i>brud</i> ist. f. hustru
1:6	<i>ett konungadöme</i> , till präster, ist. f. konungar	9:19 Ty <i>hästarnas</i> makt, ist. f. deras	19:13 och <i>det</i> namn han <i>har fått</i> är Guds Ord, ist. f. hans namn är Guds Ord
1:8	Jag är A och O, begynnelsen och änden , säger Herren <i>Gud</i>	11:4 jordens Herre, Gud 11:8 där också <i>deras</i> Herre, ist. f. vår	19:17 Guds stora gästabud, ist. f. den <u>store Gudens</u> gästabud
1:9	Jesu Kristi	11:17 som är och som var, och som komma skall ,... <i>trätt fram såsom konung</i> , ist. f. regerar	20:10* falske profeten <i>hade blivit kastade; och de</i>
1:11	och den sade: Jag är A och O, den förste och siste ,... församlingarna, som äro i Asien:	12:12 Ve <i>dig, du jord</i> och <i>dig, du hav!</i> ist. f. Ve dem som bo på jorden och på havet	21:2 Och jag, Johannes
1:13	mitt ibland de sju gyllene ljusstakarna	12:17 hava Jesu Kristi	21:3 röst ifrån <i>tronen</i> ist. f. himmelen... vara hos dem, deras Gud
1:18	evigheter. Amen	13:4 Och de tillbådo draken, <i>därför att</i> han hade givit, ist. f. som hade	21:4 och Gud skall avtorka alla tårar 21:5 Ytterligare sade han till mig : Skriv skall få allt detta till arvedel 21:7
2:3	burit mycket och har arbetat för mitt namns skull	13:17* utom den som är märkt med vilddjurets namn eller, ist. f. utom den som har märket, eller vilddjurets namn eller, (Norm. uppl. 1883)	21:10 <i>den heliga staden</i> , Jerusalem, ist. f. den stora staden, det heliga Jerusalem
2:5	skall jag komma med hast över dig	14:5 de äro ostraffliga inför Guds tron	22:1 en klar ström med levande vatten
2:6*	Men <i>den berömmelsen</i> har du, ist. f. detta	15:2 vilddjuret, med dess bild, dess tecken (märke)	22:2* <i>och flöt fram</i> mitt <i>igenom</i> stadens gata. Och på båda sidor om strömmen stodo <i>livsträd</i> . ist. f. Mitt uppå stadens gata och på båda sidor om strömmen stod livets träd
2:9	Jag känner dina gärningar och din	15:3 du <i>folkens</i> konung, ist. f. du de heligas	22:14 Saliga äro de som <i>två sina kläder</i> , ist. f. hålla hans bud
2:13	Jag känner dina gärningar och vet,	16:1 gjuten ut Guds <i>sju</i> vredesskålar	22:19 ifrån honom hans del i livet <i>träd</i> och i den heliga staden, <i>om vilka är skrivet</i> i denna bok, ist. f. ifrån honom hans del i livets bok och i den heliga staden, och ut ur det som är skrivet i denna bok
2:15	till nikolaiternas lära, vilket jag hatar	16:3 i denna vers liksom 4, 8, 10, 12, 17 är ordet ängeln utelämnat	22:21 Vår Herres, Jesu Kristi , nåd vare med eder alla. Amen
2:17	skall jag giva att äta av det	16:5 Rättfärdig är du, Herre 16:7 Och jag hörde <i>altaret</i> säga: ist. f. en annan ängel säga från altaret	
2:20	Men jag har <i>det</i> emot dig, ist. f. några få ting ...		
2:27	<i>likasom</i> när man krossar lerkärl. ist. f. och såsom lerkärl skola de bliva krossade		
3:3	komma över dig såsom en tjuv		
3:18	att du <i>köper</i> ögonsalva till att smörja dina ögon med, ist. f. och smörj dina ögon med ögonsalva, att du må kunna se		

Under min utbildning till pastor fick jag lära mig att de äldsta och bästa handskrifterna är Vaticanus och Sinaiticus, som alla moderna bibelöversättningar bygger på, därför kan man tryggt läsa den moderna bibelöversättning som man tycker bäst om. Den kände teologen Hedegård har dessutom sagt att det skulle vara rena självmordet att inte ta hänsyn till vad som senare framkommit i textväg. Med hjälp av den nya textforskningen och nya textfynd, tänk bara på dödahavsrollarna, vet vi mycket mer, och vi har bättre hjälpmedel att återställa den ursprungliga textformen, än Luther och reformatorerna hade på 1500-talet. Och eftersom de två äldsta manuskripten saknar de sista tolv verserna i Markus, och varken Origenes eller Eusebius kände till någon längre version, så slår teol. dr. Ingemar Furberg fast, att Markus evangelium slutar vid vers åtta.¹ Dessa teologer kan vi tryggt lita på. Dessutom rör det sig bara om högst 5% i Nya Testamentet som texten blivit förändrad i förhållande till Karl XII:s Bibel.

¹Hemmets Vän, 16 april 1992, frågespalten "Vi vill veta". Sedan vi gav ut vår första upplaga utav Vilken Bibel? har Furberg ändrat sig beträffande Markus Evangelium och anser inte längre att Markus slutar vid vers 8, utan textavsnittet Mark.16:9-20 skall vara med utan förbehåll.

Tyvärr kan vi inte lita på allt som sägs på bibelskolor och seminarier idag, då en del är influerade av humanism, liberalteologi samt ibland även infiltrerade av katolicism. Vaticanus och Sinaiticus är bland de äldsta men definitivt inte bland de bästa manuskripten. Nya fynd såsom, "upptäckten av papyrushandskrifterna betyder slutet på Westcott och Horts framställningar," enligt Kurt Aland, en framstående textkritiker.¹ Om vi ska ta hänsyn till nya upptäckter av handskrifter, kan vi inte fortsätta hålla fast vid Westcott och Horts framställningar, bara för att Hedegård gjorde det en gång i tiden, utan nu när deras framställningar är överbevisade kan vi inte hänvisa till dem längre, för då tar vi inte "hänsyn till vad som senare framkommit i textväg." Efter det nya fyndet av papyrus 75, som är äldre än Vaticanus och Sinaiticus har Kurt Aland åter fått sätta in de åtta utelämnarna i Lukas evangelium i Nestles Nya grekiska Testamentet, som Westcott och Hort utelämnade!² Skulle ett nytt fynd komma fram som är äldre än de nu funna, och som någon förvanskat och tagit bort verser i, så skall sålunda verser på nytt tagas bort ur vår Bibel! Utifrån nya fynd av arkeologer skall alltså verser åka in och ut ur vår Bibel, beroende på det senaste fyndet! Nej, det går naturligtvis inte! Teologen Ingemar Furberg slår fast att Markus evangelium slutar vid vers åtta,³ trots att alla grekiska manuskript, förutom Vaticanus och Sinaiticus, samt huvuddelen av de latinska och syriska manuskripten, har med de övriga tolv verserna, och trots att många kyrkofäder som levde långt före Vaticanus och Sinaiticus citerade från dessa verser! Beträffande dödahavsrollarna, så finns bland fynden en nästan komplett kopia av Jesaja, samt fragment från i stort sett alla Gamla Testamentets böcker. Vid slutet av 1800-talet fram till fynden år 1947, var den äldsta kända textformen den grekiska, Septuaginta, bland annat representerad i Vaticanus och Sinaiticus. På Luthers och reformatorernas tid var de äldsta kända manuskripten, enligt den hebreiska textformen från 900-talet e.Kr. Vid fynden av dödahavsrollarna visade sig Jesajarullen vara från 100-talet f. Kr. och enligt den hebreiska, massoretiska grundtexten!⁴ Även fragment enligt Septuaginta hittades, dock av yngre ålder. Sålunda visar dessa textfynd att Luther och reformatorerna byggt på en textform, som stöds av papyrusrullar som är omkring 450 år äldre än Vaticanus och Sinaiticus! Fynden av dödahavsrollarna ger alltså inget stöd för Westcott och Horts framställningar, utan betyder istället slutet för Westcott och Horts framställningar! Tyvärr har Hedegård och Furberg satt sin tillit till vetenskapsmän, som vi inte kan lita på, för i så fall har Herren inte bevarat sitt ord. Vad de säger innebär nämligen att den grekiska kyrkan, som haft den bysantinska textformen i oavbruten användning under hela den kristna tidsepoken, inte haft den rätta Bibeln! Det innebär också att alla de protestantiska översättningarna, inkl. King James Version, varit fel. Och eftersom den Katolska Vulgatabibeln textform förändrats flera gånger så blir så blir konsekvensen, enligt dessa teologer, att Herren sålunda inte bevarat sitt ord, utan det är vetenskapsmän, såsom Westcott och Hort, som vi har att tacka att den ursprungliga texten blivit återställd efter att ha varit försvunnen i över 1400 år! Kan någon tro på detta? Nej, det kan vi inte göra, utan låt oss istället lita på Herren, för han har bevarat sitt ord som han lovat, och 4730 funna manuskript vittnar om detta!

¹Studiebibeln vol. I sid. 11 ²Believing Bible Study sid. 69-71 ³Furberg har ändrat sig. Se textutan ovan.

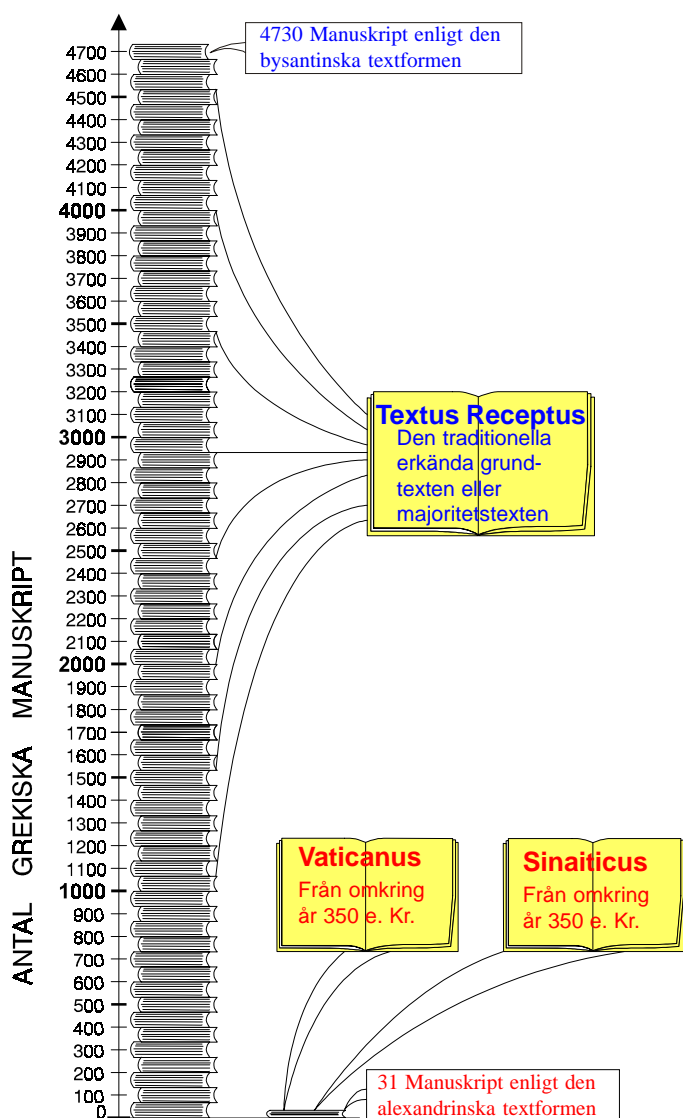
⁴Illustrerat Bibellexikon, vol. 3, Bibelns text sid. 5, vol. 2 spalt 4588, Believing Bible Study sid.16-19

I moderna bibelöversättningar kan 5% av Nya Testamentets text vara förändrad! Text har tagits bort eller har blivit förvanskad, eftersom man baserat sin översättning på korrumpade manuskript. Detta blir ett urvattnat evangelium! Det är allvarligt med tanke på att summan av Guds Ord är sanning. Psaltaren 119:160

Det är skrivet: Människan skall leva icke endast av bröd, utan av vart och ett ord som utgår av Guds mun. Matt. 4:4

Och åstunden såsom nyfödda barn ordets oförfalskade mjölk, för att ni genom den mån växa upp. 1 Petr. 2:2

Översikt av Grekiska Manuskript till Nya Testamentet

Sedan reformationen har katalogiseringen av Nya Testamentets manuskript gjort avsevärda framsteg. Katalogiseringen har framskridit och utvidgats genom Stephanus (1500-talet), Walton (1657), Mill (1707), Wettstein (1751-52), Scholz (1820-36), Scrivener (1883), Gregory (1884-1912). Därefter har uppgiften att registrera och katalogisera nya manuskript tagits över av Dobschuetz, därefter av Eltester och därefter av Kurt Aland, som 1968 angav att det fanns 5255 kända grekiska manuskript av hela eller delar av Nya Testamentets text. Dessa manuskript har inte enbart blivit katalogiserade utan även fotograferade. Enligt Aland är 90% av dessa manuskript enligt den bysantinska textformen dvs 4730 manuskript.¹ De resterande 10% av manuskripten består bl.a. av två "textfamiljer" den alexandrinska och den västliga textformen. Den alexandrinska textformen består av Papyrus 46, 47, 66, 75, B (Vaticanus), Alef (Sinaiticus) och omkring 25 ytterligare manuskript, som tillsammans blir 31 grekiska manuskript till Nya Testamentet.²

¹Believing Bible Study sid 215 ²Samma bok sid 44

Vilka vittnen skall vi lita på? De två vittnen, Vaticanus och Sinaiticus som inbördes inte kan komma överens på 3000 ställen enbart i evangelierna, eller de tusentals av manuskript som vittnar ett och det samma?

Westcott och Hort, som gav ut grekiska Nya Testamentet år 1881, har byggt sin grundtext på Vaticanus och Sinaiticus, där dessa skiljer sig ifrån den bysantinska textformen. De har gjort det enbart för att de är bland de äldsta manuskripten, trots att de av flera anses tillhöra kategorin opålitliga manuskript. Alla svenska bibelöversättare efter år 1881 har litat på dessa vetenskapsmän och har i huvudsak översatt utifrån Westcott och Horts framställningar. De gamla bibelöversättningarna, såsom Luthers tyska Bibel, King James Version och Karl XII:s Bibel har istället byggt på Textus Receptus.

I häftet Vilken Bibel? ges en kort historik över hur vår Bibel kom till, samt något om de olika textformer som finns. När 1917 års bibelöversättning kom ut, upplyste man om att de utelämnat ett antal verser, samt att "åtskilliga smärre olikheter" förekommer i förhållande till Karl XII:s Bibel. De upplyser samtidigt att dessa verser i de flesta fall finns på något annat ställe i Nya Testamentet. Men det finns flera verser som med sitt innehåll gick helt förlorat! Dessutom fick flera verser på grund av den nya grundtexten ett annorlunda innehåll. I Nya Testamentet rör det sig om ca 1000 grundtextskillnader. - I en bilaga finns alla dessa grundtextskillnader, där man kan jämföra 1917 och Karl XII:s Bibel, samt några översättningsskillnader mellan dessa bibelutgåvor.